

Taxa postală plătită în num. No. 224713/929.

Dr. Rámásetter Róbert

BUDAPEST

Disztr. 2. I. em.

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAG

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hátszegi Ernő. Strada Matei Milo 5.

Ára 5 lej

Péntek, 1935. április 5.

5895. ÉV. NISZAN 2.

XVIII. ÉVF. 79. SZÁM.

VILÁG TUKRÉ

Az új német hadsereg

Benn gyökeredzik a köztudatban, hogy a németek legnagyobb erénye az ugynevezett „Gründlichkeit“, a német alaposság, amely minden megkezdett munkát a legteljesebben fejez be és matematikai pontossággal hajt végre. Nem lehet tagadni, hogy ez a német erény számos szép munka megvalósítására adott lehetőséget. Többek között ezáltal tudtuk főkötélesíteni a találmányokat, mások felfedezéseit, amelyeket például a latin népek sohasem hajtottak végre, mert az elméleti eredmények teljes mértékben kielégítették őket és sokáig nem gondoltak a találmányok praktikus felhasználására, értékesítésére.

De mint minden más erény, a német alaposság is sok hátránnyal jár. A német nemcsak abban alapos, ami jó, hanem ugyanazon alaposággal hajtja végre a rosszat is. Ami teljes mértékben hiányzik a németből, az a jó modor és elsősorban a humorérzés. Ezért ez a nép, mely annyiszor vivta ki a világ csodálatát, kiváltotta és kiváltja az utálatot is. Az alaposágból származik a németeknek egy másik tulajdonsága; a szervező képesség. Mint ahogy az alaposágból magyarázható a vizsgálóztatás, a vita, a nyilvános diszkussziók, az összes terveknek és szándékoknak a nagyközönség előtt való lebonyolítása még akkor is, hogyha azokat titkoknak tekintik.

Még valószínűleg vannak, akik emlékeznek arra a brosurára, amely közvetlenül a világháború kitörése előtt jelent meg, a Kronprinz ajánlásával. A brosurának a címe: „Németország végzetes órája“ volt és azokat a körülményeket taglalta, amelyeknek közepette a jövő háborúja lezajlik. Ebben a brosurában az 1914-ben végrehajtott német haditerv, a legapróbb részletességgel ismertette volt. Egyetlen egy részlet sem hiányzott. Még a belgiumi betérés, a szomszéd ország semlegeségének megsértése sem. A szerző csak abban tévedett, hogy bizott Olaszország semlegeségében. Abban biztos volt, hogy Románia a nagyhatalmakkal együtt lép a háborúba. A legnagyobb tévedés azonban az volt, hogy a szerző kétségtelennek tartotta Németország győzelmét. Mint később a hadászati szakértők megállapították, Németország nem is veszítette volna el a háborút, ha a brosurában foglalt tanácsokat betartották volna. *Senliefen* tábornok, a könyv szerzője, a háború alatt is ismételtén azt hangsúlyozta, hogy meg kell erősíteni a hadsereg jobbszárnyát. *Moltke* az oroszoktól félt jünek befolyása alatt éppen a jobbszárnyat gyengítette meg, megkönnyítette a márnai győzelmet, mely az antant-hatalmak győzelmének első etapja volt.

Azért idéztük fel ennek a kis könyvnek az emléket, hogy egy másikra hívjuk fel a figyelmet, amely 1935 januárjában jelent meg. Szerzője *H. Foerisch* őrnagy, ha nem csalódunk, a birodalmi hadügyminisztérium sajtófőnöke. A könyv címe: „A nemzeti szocialista állam hadereje“ és mint ahogy a háborúelőtti brosurát a kronprinz ajánlotta, a jelenlegi Blomberg tábornok, a Reichswehr parancsnoka és hadügyminiszter látta el ajánlással. Ma, amikor az egész világ közvéleménye a német fegyverkezések felé figyel, ez a könyv megérdemli az alapos elolvasást, különösen ami az új német hadsereg megszervezéséről szóló részét illeti.

A könyv megállapítja, hogy: 1. A hitlerista birodalom hadereje nem lesz összehasonlítható sem a háborúelőtti Németországgal, sem a háború utáni első évtized hadseregével, mert az előfeltételek alapvető módon megváltoztak. 2. A hitlerista birodalom hadereje azonban arra a hadseregére fog felépülni, amely a háború utáni években bebizonyította,

A cuzisták I. Bercovitznak palesztinai kereskedelmi attasévá való kinevezése ellen tiltakoztak a kamarában

Miből építenek zsinagógát a hotini zsidók

Bucuresti április 4. (Az Uj Kelet tud.) A kamara ülésén Inculescu georgista a főváros közlekedési anomáliáiról jelent be interpellációt és kifogásolja a Maximade kesztornak bizonyos intézkedéseit.

Manolescu Strunga az export-import kereskedelemről konstataált visszaélések szankcionálásáról nyújt be törvényjavaslatot.

Cioloae cuzista kérdést intéz a külügyminiszterhez és az ipari és kereskedelmi miniszterhez, hogyan lehet az, hogy Laske Berkovitz, a bukotti bankár fia, Románia kereskedelmi attaséja lett Palesztinában. A külügyi szolgálatban mindenütt csak többségi lehetnek. Nincs talán elég megfelelő képzettségű román tisztviselője a kormánynak? Megengedhetetlen dolog, hogy ilyen posztra jidant és egy ilyen kompromittált előéletű embert állítsanak. Ezt a kormány nemzeti aktusnak tekintí?

Ciua: Ez igazán tökéletesen nemzeti aktus. Cioloae a belügyminisztériumhoz intéz in-

terpellációt. A hotinmegyei Jincau községben a parasztek a vásárra fabódékat építettek és azokban fát árultak. A községi tanács törvénytelemek minősítette ezt és elkobozta a parasztek fáját. A fát a zsidóknak adják zsinagóga építésé céljára. Miután a községnek nem volt ehhez joga, kéri a vizsgálat beindítását.

Jacobescu arról beszél, hogy a konverziós törvény a tíz hektáron felüli földbirtokoknak pontosan meghatározta a fizetési határidőket. Az egyes bankok nem tartják be a törvényes terminusokat és fizetésért zaklatják a paraszteket. Vizsgálatot kér.

Bocopovici többségi a monopolnál történő visszaélésekről beszél. Különösen a dohány- és szőlőáruknál vannak kifogások, ahol a munkások nagyon rossz bánásmódban részesülnek.

Curianu Znágog község várossá való nyilvánítására vonatkozólag parlamenti iniciatívából nyújt be törvényjavaslatot.

Április 14-re Craiovába engedélyezték az országos diákkongresszust

Korlátozták a kongresszuson résztvevő delegátusok számát. Csak a belügyminisztérium által személyre kiállított igazolvánnyal lehet a kongresszusra utazni

Bucuresti, április 4. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt tíz órakor a közoktatásiügyi minisztériumban értekezletre ültek össze az országos diákkongresszus résztvevőinek rektorai, Anghelescu közoktatásiügyi miniszter előnökével. Az értekezleten résztvettek a bucuresti egyetem összes fakultásainak dékánjai is, valamint Titeanu belügyi alminiszter. Az értekezlet tárgyat az országos diákkongresszus ügye képezte, amelynek engedélyezését a kormány az ősz folyamán elutasította. A mai értekezleten megállapították, hogy a diákok szabályszerűen kérték a kongresszus megtartását és azt egyhangúlag engedélyezték is április 14-re Craiovában.

Ugyanakkor elhatározták, hogy a kongresszuson az egyetemi törvények és szabályzatok értelmében csak név szerint előre meghatározott delegátusok vehetnek részt, akiknek számát a következőkben állapították meg: bucuresti egyetem 200, jasi egyetem 100, cluji egyetem 50, csernovitzi egyetem 50, bucuresti politechnikum 30, timisoarai politechnikum 30, bucuresti gazdasági akadémia 20, bucuresti kereskedelmi akadémia

20, bucuresti építészeti főiskola 15, testnevelési intézet 10, cluji kereskedelmi és gazdasági akadémia 20—20, bucuresti szépművészeti akadémia 10, jasi szépművészeti akadémia 5, bucuresti zeneakadémia 10, jasi és cluji 5—5, valamint az egyes erdélyi teológiai iskolák összesen 40 delegátus. A delegátusok megbízó leveleit az egyes főiskolák rektorai látamozzák. A megbízó leveleket a belügyminisztériumhoz terejtstik fel, amely a delegátusok részére személyre szóló jegyeket fog kibocsátani.

Az ir parlament megszavazta az állampolgársági törvényt

Dublin, április 4. (Rador). Miután az ir parlament megszavazta az ir állampolgársági törvényt, a lapok javasolják, tartsanak népszavazást, vajjon az ir nép többsége hozzájárul-e az ir állampolgársághoz, mely esetben elveszíti angol állampolgárságát.

san. A bizonytalanság Anglia magatartását illetőleg enyhült, de nem mulott el.

Érthető tehát, ha a francia államférfiak és a kisantant államférfiak körében a varsói eszmecserre idegességet váltott ki. Nem csoda, ha Edén varsói magatartása után Franciaországból egyre erőteljesebben hallatszik a hadi intézkedések zaja, az uttima rációra való felkészülés fenyegető zöreje, amelynek első etapja a francia határerődövek állandó katonai megszállása, nyugtalanító csapatmozdulatok végrehajtása és az idej utjone-

létszám visszatartása a katonai szolgálatban.

Lehetséges, hogy a Népszövetség április 15-én összeülő rendkívüli ülészaka és a stresei konferencia kedvezőbb eredményekkel fog végződni, lehetséges, hogy a francia diplomácia nyomása és Titulescu párizsi tárgyalásainak eredményeképpen a kisantant határozott fellépése Angliát is pozitívab magatartásra fogja inspirálni, — de addig Edén keleturópai utjának eredményeit csak székspszissal ítéhetjük meg.

Berlin, Moszkva, Varsó és Prága

Edén angol főpecsétör keleturópai utjának utolsó stációját is abszolválta. Ma már hazájába tér vissza a főpecsétör, hogy beszámoljon utjának eredményeiről s az angol államférfiak e beszámoló alapján felállíthassák utazása méltóságát.

Felvetődik a kérdés, hogy Edén diplomáciai utjának végén az európai légkör feszültebb-e vagy kevésbé feszült, mint utjának előtte volt?

Erre a kérdésre nem könnyű pozitív választ adni.

Nem könnyű pedig azért, mert Anglia magatartása az európai problémákkal szemben még most sem tisztázódott teljesen s a jelek szerint aligha fog tisztázódni a Népszövetség rendkívüli ülészakán, sőt Strésában sem.

Az angol nagypolitika magatartása enyhén szólva labilnak mondható.

A berlini eszmecserre maradék nélkül meggyőzte Edent és Simont arról, hogy Németország szándékai tisztátalanok s hogy a Harmadik Birodalom nemcsak Kelet-Európa vezérletét leplezetlen hadi és főleg légi készülődéseivel, hanem Angliát is.

Ennek a felismerésnek besületes és egyenes konzekvenciája az volna, ha Anglia is követné a francia és kisantant külpolitikai irányvonalát és Németországot elszigetelésével, vagy még pontosabban: bekerítésével biztosítaná az európai biztonságot.

S ha Anglia mégsem ezt teszi, ha ellenére a berlini, moszkvai és prágai impresszióknak, még mindig habozó magatartást tanúsít és ezzel bizonytalanná teszi az amugyis bizonytalan európai légkört — ennek olyan mélyenfekvő okai vannak, amelyek az angol imperializmus speciális érdekeiben gyökereznek.

Az angol államférfiak is jól látják, hogy a német szoldateszka hadikészülődései végül is háborús konfliktusba fognak torkollni, amely Angliára nézve sem maradhat keserű konzekvenciák nélkül.

Ennek ellenére azonban az angol diplomácia taktikázzással szeretne időt nyerni, mert tudatában van annak, hogy Anglia egy új világháborúban sokkal többet kockáztathat, mint amennyit az elmúlt világháborúban kockáztatott.

A dominiumok szolidaritása egyre eszkendően van, India ellenséges magatartása napról-napra növekszik az anyaországgal szemben, Kínában és Egyiptomban az angol érdekek az ébredő nacionalizmusok és főleg Japán előretörése veszélyeztetik.

Egy új világháború esetén ezek az ellentétek minden bizonnyal olyan krónikusválnának, amelyeket az angol szigetország központi hatalma aligha tudna lokalizálni.

Mindéz, ha érthetővé is teszi Anglia kötes magatartását a francia külpolitikai koncepcióval szemben, mégsem vallanak túlságosan nagy önzetlenségre és főleg előrelátásra. Az angol diplomácia nem látja meg a fától az erdőt, nem látja azt, hogy a német imperializmus nyolcvan év óta fenyegető árnyéka újra kísértetiesen mered a civilizált emberiség falára s hogy a „Drang nach Osten“ ma virulensebb, mint valaha volt.

A francia koncepció ennek az imperializmusnak akar gátat szabni s a keleti paktum megkötésével akarja előre kedvét szegni a porosz militarizmusnak attól, hogy az 1914-es barbár kalandot megismételje.

A francia koncepció törekvése azonban mindaddig problematikus erejű marad, amíg Anglia pozitív állásfoglalás nélkül balanszizozik, amíg pozitív csatlakozás nélkül a keleti paktumhoz a német imperializmusban azt az illuziót kelti, hogy egy új világháború esetén semleges fog maradni.

Kétségtelen, hogy Edén moszkvai és prágai tanácskozásai rést ütöttek Anglia merev elzárkózási politikáján, de ez a rés rendkívül szűknek látszik abban a pillanatban, mihelyst a varsói eszmecserére gondolunk, amelyen Edén mintegy dezavualta azokat az eredményeket, amelyeket elérni jómaga is igyekezett — Moszkvában.

Edén keleturópai utjának mérlege tehát nem ítéhető meg túlságosan optimisztiku-

ek

italáru SER

ancia képviselő, us egyik vezére

esti órákban érke. a délben Párizsban a francia szocialista szocialista mozga. oit s tevékeny sze. renacionálé meg. Renaudel az utóbbi Blummal, a fran. t vezérével s ez a tette, hogy kiváljon kól és megalapítsa k pártját. Az új eosocialista párt" a bekövetkezett ha. ti vezére volt.

kormányalakítási orra spanyol elnöknek

rroux designált mis néppárt ellenke. kormányt alakítani. e kijelentette, hogy i a kormányalakí. s abszolút tulsult pányban. Ha ezt a cortezt. Lerroux ra köztársasági el. a adni a megbiza. ók felhívta a de. t, hogy kísérelje jó teljesítését. Ké. jelent a köztársa. entette, hogy vég. bizatását. Alcalá rtvezérel folyta. Martinez di Velas. meg a kormány-

figyelmébe. Egy hiba észszott be. get ezton is be. anói Senla szolis. esütőrtékön, ha. e lesz a „Norma“ a premierje van ra Amerighi Ru. Framturini, Mario éneklik, míg Ed-

studományi Egye. n este pontosan 9. tudományos szak. a következő: 1. egeszségi meg. öp, dr Heller Jó. Weinstein Gyula. hozzászólások az 3. Dr Farkas

SZÖVETEK

illetékes helyre

Lapkánál E. I. aron L. Pop 16.

miszerint nagy katonai tradíció és teljesítő képességet őriz meg. A hadsereget nem lehet rögtönözni, ha katonai szempontból használhatóvá akarják tenni. A modern katonát nem lehet máskor holnapra kiképezni, egy modern hadsereg parancsnokainak pedig minél alaposabb iskolára van szükségük.

Németország háború utáni hadserege nem hanyagolta el a múlt gyakorlatait és minden akadály ellenére, amelyet le kellett győznie, maximális eredmények felé tört. Egészséges marad belső összetételében, a harci erőnyek tovább úzte, annál nagyobb szeretettel, minél inkább akadályozták meg a versaillesi szerződés kikötésével a kitűzött célokat.

Ez a megjegyzés a törvényes, a bevalott, a létező hadsereg vonatkozás. Milyen kell, hogy legyen tehát a be nem valott hadsereg, amely a Führer próklamációja után előbújt a titkosságból. Az egész nép — válaszol erre a kérdésre a szerző — katonai meggyőződésben és érzésben kell, hogy nevelkedjék. Az államra vár ez a hivatás. Minden intézkedést fogantatni kell ezért a célért, hogy ebben a szellemben neveljen minden lakost, az iskolától kezdve egészen az érett férfikorig, sőt az öregségig. Minden izmot és minden ideget be kell kapcsolni ebbe az egységbe, hogy háború esetén az egész nép rendelkezésre álljon.

Ezek az emberek természetesen nem hatnak már újszerűen, a hitlerista ideológiából már nagyon is ismertek. A könyv megjelenését azonban követte Hitler próklamációja és erre von *Seekt* tábornok, aki a kínai hadseregnek áll most rendelkezésére a német kormány megbízásából, elindult hazafelé, hogy az állandó hadsereg szervezési munkálatait megkezdje. Von *Seekt* os a mániákusnak tartott *Ludendorff* vár az a feladat, hogy az új német hadsereget kiépítse. Az öreg *Ludendorff* alighanem a hadsereg főparancsnoka lesz és háború esetén generálisisszimus. *Seekt* kétségtelemül tehetségesebb katona, de *Ludendorff* éppen mint *Hindenburg* volt, nagyon népszerű Németországban, annak ellenére, hogy elveszítette a háborút. *Seekt* Mackensson hadseregében a vezérkar parancsnoka volt és neki tulajdonítják a német hadseregnek az orosz fronton elért nagy sikereit, többek között a gorlicei áttörést is.

Seekt 1929-ben közölte már véleményét „Egy katona gondolatai” című munkájában. A könyv megjelenése óta a legtehetségesebb politikus-tábornoknak neveztek Németországban. Az ő elmélete az, hogy minden német állampolgár, nemre való különbség nélkül tagja legyen a hadseregnek. Az asszonyok a hadseregben meg fogják kapni a maguk munkakörét, de nem jótékonykodási, hanem kötelező katonai szolgálati uton. *Seekt*nek az elmélete az is, hogy nem kell egyszerre az összes korosztályokat behívni, a kötelező katonai szolgálat megvalósításakor, erre nincs is elég alapja a Harmadik Birodalomnak, de rendre-rendre az ország minden épkézláb emberét a zászló alá lehet gyűjteni. A teljes korosztályok fronta dobása, amelyet *Seekt* tömegpszichológiai szempontokkal indokolt, világszerte elfogadott elvű vált és ez még hangsúlyozottabban fog kidomborodni a jövő háborújában.

Ami a fegyverkezést illeti, Németország alighanem ebben a kérdésben is *Seekt* álláspontját fogja elfogadni. Az üzemeknek állandóan a modern katonai technika fejlődésével párhuzamosan kell haladniuk és mindig a legújabb találmányu fegyvereket előállítani. *Seekt* elmélete szerint Németország már rendelkezik azokkal a minimális hadfelszerelési lehetőségekkel, amelyek elegendőek arra, hogy alkalmas pillanatban a legnagyobb hatalmakkal egyenlő mennyiségű hadianyaggá legyen fejleszthető.

Ebből is látható, hogy milyen óriási hadi felkészültsége van és lesz a mai Németországnak, amelyet mint Hitler mosolyogni való nyilatkozataiból kiderül, békés célokra akar megszervezni. A békét fenyegető veszély ellen csak egy biztos lehetőség van: a kontinens összes békés államainak egységes frontja. Mástkülönbön matematikai pontossággal ki lehet majd számítani, hogy mikor kezdődik a legközelebbi mérszárlás.

HÍRDESSZ AZ ÜZLETI LELEK: HÍRDESSZ AZ UJ KELETYBEN

A filmgyártás remeke: Főszerepekben: **JEANETTE MACDONALD és MAURICE CHEVALIER**

Select Muzgó

VIG ÖZVEGY

Műsoron kívül a legújabb színes Sily Simphonie „Piroska és a farkas”, a „Három kis malac” folytatása.

Maniu Gyula nem lép vissza a nemzeti parasztpárt állandó választmányába

Maniu megcáfolja lapjában az ezzel kapcsolatos híreket

Cluj, április 4. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretesebb azok a hírek, amelyek azzal kapcsolatban keltek szárnyra, hogy *Maniu Gyula* a *Vaida* konfliktus közeli, végleges rendezése után, visszaveszi régi helyét a pártban és az állandó bizottságban is felveszi a munkát. A hír politikai körökben azért keltett nagy feltűnést, mert ez egyben azt is jelentete volna, hogy a nemzeti parasztpárt *Maniu* tényleges irányítása alá kerül és az alkotmányos kérdésben osztott álláspontját az egész párt tenné ma-

gáévá.

Ezzel kapcsolatban ma a Románia Nouă, a *Maniu* csoport hivatalosa nyilatkozatot tett közzé, mely a következőképpen hangzik:

„Azok a hírek, amelyek szerint *Maniu Gyula* visszalép a nemzeti parasztpárt állandó tanácsába, minden alapot nélkülöznek. Miután a nemzeti parasztpárt politikai irányvonala nem változott meg, *Maniu Gyula*nak semmiféle oka sincs arra, hogy megváltoztassa elhatározását.”

Likvidálják a világ legértékesebb képgyűjteményét

Mellon ötmillió értékű festményt ajándékozott a washingtoni Nemzeti Múzeumnak. A világ harmadik leggazdagabb embere bucrut mondott a műgyűjtésnek

Newyork, április 4. Noblesse oblige! Nemcsak az arisztokráta származás, hanem a gazdagság is kötelezettséget ír elő és ha egy Krózus ajándékoz valamit, úgy annak milliók értékkel kell bírnia, különben leki-csinylik és megmosolyogják az embert. Ha valaki a világ leggazdagabb embereinek névsorában közvetlenül Ford, az autóbilki-rály és Rockefeller, az olajmágnás után következik, akkor jól meg kell gondolnia, ha valamit ajándékoz. *Andrew Mellon*, Amerika volt pénzügyminisztere néhány nappal ezelőtt nagyrészt ajándékkal lepte meg az Amerikai Egyesült Államok kormányát. Öt millió dolláros ajándékot nyújtott át. Persze nem készpénzben helyezte le a Fehér Ház asztalára ezt az értéket, nem pénzt, hanem képeket ajándékozott az államnak és pedig gyűjteménye legértékesebb darabjait. Egy valódi Raffael, egy Tintoretto, egy Michel Angelo és két Botticelli-festményt adott át az Egyesült Államok nemzeti múzeumának.

Az amerikai lapok nagy cikkeket számlálnak be az ajándékról, de gunyos megjegyzése is fűznek hozzá. Azt mondják, hogy a világ harmadik leggazdagabb embere, akinek vagyonát még ma is 400 millió dollárra becsülik, nem a szívére, mint inkább észére hallgatott, amikor az ajándékozási okiratot elkészítette. Amerikának még élénk emlékezetében él az a kínos botrányper, amelynek *Andrew Mellon* állott a középpontjában.

Azzal vádolták Amerika volt pénzügyminiszterét, hogy több millió dolláros adócsalást követett el és ez a pór valóban nem sokat használt *Andrew Mellon* jóhírnevének. Ennek az ajándékozásnak kell jóténnie azt, amit a pór elrontott. *Mellon* ellenfelei azt állítják, hogy a volt pénzügyminiszter képekkel egyenlített ki azt a kárt, amit adóeltitkolásával okozott.

Az öt festményért, amely pár napja a nemzeti múzeum különterében függ, nem kevesebb, mint ötmillió dollár készpénzt fizetett ki *Mellon*, akit mindenütt úgy ismertek, mint a világ egyik legszenvedélyesebb és legáldozatkészebb műgyűjtőjét. Már régebben felmerült az a hír, hogy *Mellon* likvidálni akarja műgyűjteményei egy részét. Ez a hír annál nagyobb érdeklődést keltett, mert *Mellon* volt a tulajdonosa a világ legértékesebb magánygyűjteményének. Több mint ötven évén keresztül évente 800.000—1.000.000 dollárt adott ki átlagban műkincsekre. Azok a pompás mesterművek, amelyek a nemzetközi piacon felbukkantak, csaknem kivétel nélkül *Mellon* gyűjteményébe vándoroltak. Amikor a szovjet urai elhatározták, hogy a leningrádi Eremitage kincseit aranya váltják, *Mellon* volt az, aki ennek ennek a csodálatos gyűjteménynek csaknem valamennyi festményét megvásárolta. De nemcsak képgyűjteménye van *Mellon*nak, hanem a világ minden részéről csodájára járnak elefántcsont miniatűr gyűjteményének, továbbá egyedülálló üveg- és porcellánkincseinek. Nem nélkülöz minden pikantériát, hogy *Morgan* magánmúzeumának legértékesebb darabjai is *Mellon* birtokába kerültek, amikor a világbankár nemrégiben feloszlatta gyűjteményét. Most ugyilátszik, megváltoztak a viszonyok és *Mellon* is felosztja gyűjteményét, nem vásárol többet és inkább arra gondol, hogy értékesítse a nagyrészt műkincseket. A világ műkereskedőit érintette legfájdalmasabban *Mellon* elhatározása. A milliók értékű műkincseket a múltban mindig Amerika vásárolta fel, de sohasem az állam, hanem a magánygyűjtők tömege. Most, hogy *Mellon* kiállt a sorból, nagyon nagy kérdés, hogy a jövőben egyáltalában gazdát tudnak-e találni a legértékesebb műkincsek.

A Hisztadruth példájára Jabotinsky is általános szavazást rendel el pártjában

A Hisztadruth új javaslatokat tett a revizionistáknak. Felix Warburg a palesztinai ipar fejlődéséről. 50.000 dolláros hagyaték Palesztinára. Meghalt Jaffa és Tel-Aviv askenáz főrabij

Tel-Aviv, április 4. Megírta az Uj Kelet, hogy a palesztinai Hisztadruth tagjai körében rendezett általános szavazáson a munkásság többsége a londoni egyezmény elfogadása ellen foglalt állást. A Zsidó Távirati Iroda első tudósításába hiba csuszott be. Az ITA ugyanis azt írta, hogy Tel-Avivban 25.440 szavazatot adtak le, ebből 15.227 szavazatot az egyezmény ellen, 10.187 az egyezmény mellett szavazott. Legújabb jelentés sze-

rint ezek az adatok nem Tel-Avivra, hanem az egész országra vonatkoznak, vagyis egész Palesztinában adtak le 25.440 szavazatot. Helységek szerint a szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Tel-Avivban 3983 szavazatot az egyezmény ellen, 3296 szavazatot az egyezmény mellett adtak le. Haifában az egyezmény ellenzői 3785, hívei 1555 szavazatot értek el, a zsidó kolóniákban 1119 munkás az egyezmény ellen, 88 mellé szavazott.

Egyedül Jeruzsálemben sikerült a londoni megállapodás híveinek kis többséget elérni, 805 szavazatot 700 ellen.

A telavivi „Haarec” vezércikkében ama nézetének ad kifejezést, hogy az egész cionista mozgalomra nézve nagy szerencsétlenséget jelent a munkáspárt mérsékeltbb vezetőinek leszavazása. A lap szerint a munkáspárt ellenzőinek sincs miért örülnek afölött, hogy a munkásmozgalom radikálizálódása újabb lendületet nyert a londoni egyezmény elvetése által.

Hir szerint a Hisztadruth vezetői átiratot intéztek a revizionista unió vezetőségéhez, melyben közlik, hogy a munkásszervezet tagjainak többsége elvetette a Ben Gurion és Jabotinsky között Londonban létrejött munkügyi egyezményt és újabb javaslatot terjesztettek a revizionista szervezet elő a munkásvizonyok szabályozására. A munkásság vezetői megállapítják, hogy a munkásság többsége magáévá tette a revizionistákkal való meg egyezés gondolatát, a londoni egyezmény egyes pontjait azonban lefogaadtatlanak találta. Főleg azokat vette el a munkásság, melyek elfogadhatatlan korlátok közé szorították a munkássztrájkok lehetőségét. Az új javaslat, amit a munkáspárt vezetői a revizionista szervezet vezetőségével közöltek, figyelembe veszi a munkásság többségének álláspontját a sztrájkok kérdésében.

Jabotinsky, a revizionista világunió elnöke, Newyorkban kijelentette, hogy ha az Akcion Komité Jeruzsálemben elveti a revizionisták javaslatát, melyben a cionista pártok kerekasztal konferenciájának összehívását kéri, egy revizionista unió is általános szavazás trendel el tagjai körében egy nagyjelentőségű tervezet kérdésében, melynek megvalósítása döntő fordulatot fog jelenteni az egész cionista mozgalomban. Mint tegnap jelentettük, az A. C. elvetette a revizionista javaslatot, de hogy Jabotinsky „nagyjelentőségű” tervezete mit foglal magában, erről a revizionista lapok sem tudnak.

Felix Warburg, az amerikai Joint elnöke, Palesztinából — hol behatóan tanulmányozta az országépítés helyzetét —, visszatért Newyorkba és lakásán beszámolt a tartott impressziókról az amerikai zsidóság prominens vezetőségével. Különösen a palesztinai ipar gyors fejlődését emelte ki és hangsúlyozta, hogy egyetlen országban sem volt még példa oly gyors és erőteljes ipari fejlődésre, mint a mai Palesztinában. „Minden investált cent — mondotta — kitűnő elhelyezésre talál.” Ugyanezen a gyűlésen számolt be németországi utjáról Rabbi Jonah B. Wise, aki többek között elmondotta, hogy 1934- és 35-ben mintegy 11.000 kivándorolt zsidó tért vissza Németországra és sokan közülük koncentrációs táborokban színlődnek.

Ing. Muschkat, a nemrég elhunyt lettországi zsidó vezetőférfi, aki a Jewish Agencyben képviselte a lett zsidóságot, 50000 dollárt hagyott hátra örökségben palesztinai célokra. 10.000 dollárt lettországi zsidó jótékonyra hagyott hátra.

Hosszas betegség után, 72 éves korában meghalt Slomo Hakohen Aronson, Jaffa és Tel-Aviv askenáz főrabij. Előkelő oroszországi rabbicalából származott. 1906-tól 1919-ig keleti főrabbi volt és egyik vezetőnépisége volt az oroszországi zsidóság kulturális, szociális és politikai életének. A keleti Beilis-pernel a védőbizottság elnöke volt 1924-ben választották meg Jaffa és Tel-Aviv askenáz főrabijává és mint ilyen, kiemelkedő alakja volt a jisuv szellemi életének.

A szabadság

Párizs, április 4. (A. 61). A jelenlegi Európában alakult ki, hogy országai és az érdekes barátaik képezik az egy-

Franciaország, Oroszország, a kizsantant, a balti antant, a Balkán-antant, Olaszország, mint Amerika és Ameg a világ legtöbb szakarja akadályozni egytörését.

A közép-európai diplomácia érte. A híres amelynek ele egyrészt kizsantant ellen irányalomkép, amit senki slyan.

Itália és a kizsantant kordólis a hangulat, barátság egészen a kapcsolat pedig csak hangulattá alakult át, megtörtént a nagy csatározást kezdett a sz-

Németország teljesen meg az is valószinu, moszkvai események ország is csatlakozik ahoz. Tulbecsülték tehát európai krakótervarás barátaik politikájukat Európa és egész Amergót-hun mesét, hogy a hódoltságtól a magyar tették meg a kulturvilág gátsá ful ez a sokat, amely rendszeren csak a giáiban éli ma ki magzsalósi manőver a N antisemitizmus tőrök-muskaverő tulsá tatott hősi virtust tu meg Londonban is ahé programot lehessen épí-

Eden még utoljára bömblő frázisait és a üzente Londonba —, h kormány tulajdonképp nem tanácsolhatta a veget — úgy látszik Rodacára sem. A brit hlamálhatja magát a gekkel a Führer dezo után.

Ezzel szemben az a az angoloknak, hogy a nekkel szóba kell állni kuskok, világos terveik vannak. Ezzel a meg teltetett a keleti pakt metország körülterítés erősödött a kizsantant diplomácia és a világ tött be. Ez a világbesztetzi Hitlerék és politikáját. Hitlerékne hátra, mint letagadni, zigit, Memelt, a korr ország egy részét, a annyí hadihajót, mint ugyanannyi repülőgépe Anglia, akár Franciaad ziót a lengyel Szilézia ország ellen, tehát a sét. Hitler egyrészt metország koncessziók nlenben számos követ a versaillesi szerződés landó.

Az oroszok ellenben hajlandók az angol gban a propagandát m fognak építeni (tehát ipartól való vásárlások), de egyébként kés állanak minden német landóak Csehszország hatalmas légi flottát esetleges német támból. Hajlandóak az a kizsantant támogatni a szükség volna, bár a ényvegesen enyhült békét Ázsiában is. P és Amerikának egy mot, amelyben való hívsát is ajánlják.

A megújódott angol szabadszellem és a bolsevik dzsentlemének

Világbéke Közép-Európa ellen

Párizs, április 4. (Az Uj Kelet levelezőjéről). A jelenlegi Európában az a meggyőződés alakult ki, hogy egyedül Hitler Németországa és az érdekszférájába tartozó apró barátai képezik az egyetlen békeöntő blokkot, míg úgy Franciaország, Oroszország, a kisantant, a balti antant, a Balkán-antant, Olaszország, mint Amerika és Anglia meg a világ legtöbb számottevő állama meg akarja akadályozni egy új világháború kitörését.

A középeurópai diplomáciát megint súlyos kudarc érte. A híres négyhatalmi paktum, amelynek éle egyrészt a szovjet, másrészt a kisantant ellen irányult volna, egy ócska álmokép, amit senki sem vesz többé komolyan.

Itália és a kisantant között valósággal kordális a hangulat, míg a magyar-olasz barátság egészen fanyar, az olasz-német kapcsolat pedig csaknem nyílt ellenséges hangulattá alakult át. Néhány napja pedig megtörtént a nagy csoda, Anglia intim barátkozást kezdett a szovjettel.

Németország teljesen izolálva maradt, sőt még az is valószínű, hogy a berlini és moszkvai események hatása alatt Lengyelország is csatlakozik a francia-orosz blokkhoz. Tulbecsülték tehát egyesek azt a középeurópai krakélervárászt, amelyre Hitler és barátai politikájukat bázisozták. Egész Európa és egész Amerika ismeri már azt a gót-hun mesét, hogy a tatár-török-bolsevik hódoltságtól a magyarok és németek mentették meg a kulturvilágot — és már kacagásba ful ez a sokat hangoztatott misszió, amely rendszeren csak az antiszemitizmus orgáiban éli ma ki magát, másrészt örökös zsarolási manőver a Nyugat ellen. Ugy az antiszemita heroizmust, mint ezt a tatár-török-muszkaverő tulságosan sokat hangoztatott hősi virtust túlatlatszónak tartják még Londonban is ahhoz, hogy erre reális programot lehessen építeni.

Eden még utoljára meghallgatta Hitler bomboló frázisait és azt találta — meg is üzenté Londonba —, hogy a horogkeresztes kormány tulajdonképpen dezorientált és nem tanácsolhatta a vele való brit szövetséget — úgy látszik Rothermerék lelkesedése dacára sem. A brit királyi kormány nem biamálhatja magát középeurópai szövetségekkel a Führer dezorientált handabandái után.

Ezzel szemben az a véleménye alakult ki az angoloknak, hogy a bolsevik dzsentlemekkel szöba kell állaniok, mert realpolitikusok, világos terveik és világos prozoziciók vannak. Ezzel a megállapítással megpecsételtették a keleti paktum és megtörtént Németország körülkerítése és izolációja. Megerősödött a kisantant, győzött a francia diplomácia és a világbéke hajnala köszöntött be. Ez a világbéke nyilvánvalóan keresztetzi Hitlerék és a többi revizionisták politikáját. Hitleréknek nem marad egyéb hátra, mint letagadni, hogy követelték Dánzigot, Memelt, a korridor, Ausztriát, Csehszország egy részét, a gyarmatokat, kétszerannyi hadihajót, mint Franciaországnak van, ugyanannyi repülőgépet legalább, mint akár Anglia, akár Franciaország épít, határreviziót a lengyel Szilázia felé és háborút Oroszország ellen, tehát a keleti paktum mellőzését. Hitler egyrészt kijelentette, hogy Németország koncessziókat senkinek se tehet, ellenben számos követelni valója van — és a versaillesi szerződést respektálni nem hajlandó.

Az oroszok ellenben kijelentették, hogy hajlandók az angol gyarmatokban és Indiában a propagandát megszüntetni, vasutakat fognak építeni (tehát lehet szó az angol ipartól való vásárlásokról is), a békét akarják, de egyébként készen és felfegyverkezve állanak minden német támadás ellen és hajlandóak Csehszországban a csehek javára hatalmas légi flottabázisokat kreálni egy esetleges német támadás kiparizozása céljából. Hajlandóak az angolokat és az amerikaiakat támogatni a japánok ellen, ha erre szükség volna, bár a japán-orosz feszültség ényvesen enyhült és örömmel vennék a békét Ázsiában is. Proponáltak Angliának és Amerikának egy távolkeleti békepaktumot, amelyben való részvételre Japán meghívását is ajánlják. Franciaországgal és a

kisantanttal készek szövetségre lépni, továbbá követelik keleteurópai békepaktum aláírását akkor is, ha Németország hozzájárulását megtagadná.

Az angol megbízott meg volt lepve ennyi egészséges tervszerűségtől, békeszándéktól, termelési vágytól. Kijelentették egymásnak Eden és Litvinov, hogy országalk között nincs ellentét, csak előítéletek voltak, de ezeket kölcsönösen áthidalták „szabadszellemmel”.

Az angol megbízott szerint a bolsevik dzsentlemének világosfejű emberek és nem

Minden étkezés után...

.... a kést, villát, kanalat megmossuk. Hát a fogakat? Ezeknek is elmaradhatlanul szükséges a rendszeres takarítás.

NIVEA fogpasztával

ápója fogait reggel, este, sőt minden étkezés után is. Ragyogó fehér fogak és tiszta lélegzet tanuskodnak a Nivea-fogpaszta jószágáról és hatásáról.

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRASCOV

dezorientáltak, mint a horogkeresztes daliák és hiveik. Az angolok tehát hozzájárulnak a keleti paktumhoz, akár a franciák.

Ezek után kevésbé valószínű, hogy Németország és a régi középeurópai virtus tradicionális törmelékei számára még egyéb maradhasson, mint a meghátrálás a világközvélemény előtt.

Silbermann Jenő

„Harmincezer vagon földet exportálnak Palesztinába a baragani sikéságból”

Az antiszemita képviselő beugrott a vidéki lap áprilisi tréfájának

Bucuresti, április 5. A kamara ülésén Guniurescu egyetemi tanár, történész és georgista párt egyik oszlopa a Constantai „Dobrogea Nouă” című lap cikkére hivatkozva, mint valami nemzeti katasztrófára hivta föl a kormány figyelmét arra, hogy a zsidók el akarják vinni a Baragani földjét Palesztinába.

— A zsidók már az országunkat is exportálják — kiált közbe az öreg Cuza.

— És egymást érték a szellemesnél szellemesebb közbeszólások:

— Elviszik a lábunk alól a talajt...

— A levegőben maradunk... repülni leszünk kénytelenek...

— Mivel tömjük be a gödröket.

— Ahelyett a maréknyi föld helyett, amelyet a zsidók Palesztinából azért hoznak, hogy halottaik feje alá helyezték,

most az egész országot el akarják vinni.

— Egyelőre 30.000 vagon, drága kővér baragani földről van szó, később...

— Ezt nem lehet, ezt nem tűrhetjük és megnyugtató választ követelünk a kormánytól, különben...

Szerencsére Negura földművelésügyi alminiszter a kupolateremben tartózkodott úgy hogy Bucurescunak nem kellett sokáig várnia a válaszra. A válasz rövid, egyszerű és meggyőző volt:

— A hír nem felel meg a valóságnak, annál is inkább, mert az április 1-én jelent meg az ön által említett lapban.

Guiorescu a fejéhez kapott, az arca pulykavörös lett s a képviselők, meg a páholyok hátohája közepette hagyta el a szószéket. (h. e.)

Uránia Mozdó

Rendkívüli film!

AZ ÖRVÉNY

Főszerepekben: JACK HOLT, LILA LEE, JEAN ARTHUR, DONALD COOK. Egy kis család mélyen megindító története. Jobb mint az „Anyá” című film. Műsoron kívül a legújabb Fox Híradó.

Ki keresett tíz százalékot a csendőrségnél eszközölt szállítások után

Dumitrescu tábornok lecirkefogozta alantás tisztjeit. A Dumitrescu-per tárgyalásának érdekes részletei

Bucuresti, április 5. Dumitrescu tábornok perének tegnapi tárgyalásán elsőnek Ciocan őrmestert hallgatták ki, aki a csendőrség központi raktárának pénztáránál teljesített beszerzői szolgálatot. Popescu Tudor védő az őrmester vagyonai állapota felől érdeklődik.

Popescu védő: Mennyi pénze van a bankban?

Ciocan: Nehány ezer lejem a Marmarosch bankban.

Manu tábornok, elnök: Mégis mennyi? Ciocan: Vagy 300 ezer lej. De igazolni tudom, honnan van...

Elnök: Birtoka van?

Tanu: Vagy tizenöt hold földem.

Popescu védő: Ugy vagyok értesülve,

hogy Ciocan őrmesternek 800 ezer lejés bankbetéte van. Kérem kivizsgálni ezt a dolgot, ugy a Marmarosch banknál, mint a Banca Nationalánál.

Florescu őrmestertől, a taktár másik beszerzőjétől megkérde az elnök, hogy nem-e tett magának szintén félre kisebb-nagyobb összegeket abból a tíz százalékból, amelyet a beszerzők minden egyes számlán kerestek. Florescu tagadólag válaszol.

A közvetítő tanu Parvulescu ezredes, a csendőrség adminisztrációjának volt vezetője. Elmondja, hogyan működött az adminisztráció. Az ő feladata annak ellenőrzése volt, hogy a törvényes formákat betartják-e a vásárlásoknál és kifizetéseknel.

Ne mulassza el

megtekinteni a Str. Memorandului 1 szám alatti bráncovenesti „BRANCO”

szőnyegek pár napig tartó kiállítását! Elsőrendű minőség! Legújabb modellek! Díjtalan belépés! Vételkötelezettség nincs!

Kifejti azonban, hogy nem minden akta ment át az ő kezén. Voltak akták, amelyek közvetlenül Dumitrescu tábornokhoz kerültek.

Elnök: Miért nem tett feletteseinek jelentést arról, hogy nem teljesíti teljes mértékben hivatását?

Tanu: Nem láttam ennek okát, miután ezek az akták is hozzá kerültek később.

Kétezer méter szövet iránt érdeklődik az elnök. Parvulescu ezredes azt válaszolja, hogy nem terjedhetett ki a figyelme minden apró részletkérdésre.

Manu tábornok: Mi van azzal a tíz százalékkal, amit a csendőrség ellátására szánt anyagok után kerestek egyes közvetítők.

Parvulescu ezredes: Erről a tíz százalékról nem tudok semmit.

Manu tábornok: Letu ezredes azt mondja, hogy ezt a tíz százalékot ön vette el.

Letu: Igen. Miért vásároltak egyébként egyetlen szállítótól.

Parvulescu ezredes: Mert ez nagyon megbízhatónak bizonyult.

Mora ügyvéd azon a véleményen van, hogy a tanu ingadozóan vall. Az előzetes vizsgálat során a vizsgálóbíró előtt egészen másképpen vallott. Emlékeztet továbbá az egyik tanu vallomására, amely szerint Dumitrescu tábornok rákiáltott Parvulescu és Crivat ezredesre: Mars ki! Min? a ketten kővörös szeszmetészek vagytok.

Parvulescu ezredes: Nekem Dumitrescu tábornok ilyesmit soha nem mondott.

A hadbírósg erre ismét maga elé citálja Caribaldí főhadnagyot és megkérde, fenntartja-e ezt a vallomását. A főhadnagy kijelenti, hogy hallotta, amint Dumitrescu tábornok megdorgálta alantásait és lopásokról beszélt. Nem emlékszem azonban, hogy ezeket a szavakat Parvulescuval szemben is használta volna.

Mora ügyvéd felolvassa a főhadnagy vizsgálati vallomását, majd Crivat ezredes általános derűtlenség közepette kijelenti, hogy a tábornok csakugyan letolvajozta őket.

Parvulescu ezredes: Nekem nem mondott ilyesmit.

Dumitrescu tábornok: Sohse használtam ilyen hangot a tisztekkel szemben.

Crivat ezredes: Azt mondotta, mars ki tolvajok.

Badescu ezredes-hadbíró: Tréfából mondta? mifélt tréfa ez?

— Leszerelési dokumentum. Berlinből jelentik: Hivatalos adatok nem állanak rendelkezésre, de azt hiszik, hogy a német hadiaviatikanak 1800 vadász- és bombavető repülőgépe van. Swanson tengerészeti miniszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok kívánják Németország részvételét a tengerészeti konferencián. Egy 450.000 tonnás német flotta létesítése nem érintené Amerika érdekeit.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, ekcémák, furunkulusok esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan szabályozza a belek annyira fontos működését és a vért biztosan felrészíti.

— A kínai kormánycsapatok harcban állnak a kínai vörös haderővel. Londonból jelentik: A kínai Szi-Vong kerületben a kormánycsapatok harcban állnak a kínai vörös haderővel. Nankingból újabb kormánycsapatokat vezényeltek a kommunisták ellen.

— Weygand tábornok reaktiválását követelik a francia lapok. Párizsból jelentik: Egyes lapok helyet adnak annak a széleskörű körben érvényesülni törekvő kívánságnak, hogy a mai súlyos helyzetben reaktiválni kell Weygand tábornokot, aki a legfelsőbb haditanács éléről s a vezérkari főnöki méltóságból nyugalmába vonult a korhatár elérése miatt.

SPORT

Az aradi Hakoah is nevezett az asztalitenisz bajnokságra

Csaj, április 4. (Az Uj Kelet tud.) Az országos asztaliteniszbajnokságra az oradeai Makabi, bucaresti Makabi, KAC, Haggibbor után az aradi Hakoah nevezése is beérkezett már. A Hakoah a következő versenyzőkkel képviselteti magát az országos bajnoki versenyen: Ponta, Albert, Stern, Glancz, Kelly és Bildhauer. A benevezettek közül sajnos hiányzik a női egyes bajnokság védője, dr. Salamonné, aki ezidőig a tel-avivi Makabián van.

A Hakoah nevezésével tulajdonképpen az ország legjobb pingpongosainak részvétele már biztos, azonban ma és holnap még számos nevezés érkezik. Különösen bizonyosra vehető a bucaresti Aurora nevezése, amelyben ugyancsak országosan ismert versenyzők foglalnak helyet.

Az országos verseny nivója már az eddigiéknél is biztosítva van.

A Kadima közgyűlése. Timisoari tudósítónk jelenti: A Kadima S. E. f. évi április hó 14-én, délelőtt fél 11 órakor tartja a döntési Hanoar helyiségében rendes évi közgyűlést. A közgyűlés napirendjén az új tisztikar megválasztásán kívül a timisoari zsidó sportegyesület számos problémája szerepel.

Barna legyőzte Ehrlichet. Párizsból jelentik: Szombaton este tartották meg a párizsi L'Intransigeant nemzetközi asztaliteniszversenyét, amelyet igen előkelő közönség, köztük a követéségek képviselői, nézett végig. A versenyen három ország bajnoka: a francia Haguenauer, a lengyel Ehrlich és a csehszlovák Kolar mérkőzött egymással. A három bajnok küzdelméből első lett Ehrlich, második Kolar, harmadik Haguenauer. A győztes Ehrlich kihívási mérkőzésre állt ki Barna Győző világbajnok ellen s Barna remeg formában verte a bajnokot bajnokát: Barna-Ehrlich 19:21, 21:18, 21:11, 21:13.

Timisoaran lesz az Universitatea-Ripensia Román Kupa elődöntő. Bucarestből jelentik: A Biroul Federal tegnap esti ülésén foglalkozott az Universitatea óvásával, amelyet az Universitatea-Ripensia mérkőzésnek Timisoarara való kitűzése miatt adott be. A szövetség elnöki tanácsa az óvást elutasította és így a mérkőzés Timisoaran lesz vasárnap lejátszva.

A Nemzeti Bajnokságban vasárnap a Román Kupa nyolcas elődöntőinek küzdelme miatt nem lesznek mérkőzések. Mindössze a II. ligában játszik a következő meccsek: Bucarestben Sportul Studentesc-Tricolor Ploesti, Constantaban Elpis-ACFR, Aradon AAC-Rovine Grivita, Resitan UDR-Jiul, Timisoaran TMTE-Vulturii, Oradean KAC-CFR, Sibuhban Soimii-Unirea, Mediason Vitrometan-CFR Simeria, Jasiban Textilia-Sporting, Brailaban Dacia Unirea-St. Bacauan, Cernautiban Jahn-Franco Romana.

Tizenhárom nemzet nevezett eddig a koppenhágai görög-romai európai bajnoki birkozságra. Húsvét napjaiban benyolítják le a dán fővárosban az ezévi amatőr görög-romai európai bajnoki birkozságot. Az első nevezési zárlatig 13 nemzet küldte el nevezését. Ezek a következők: Belgium, Lengyelország, Németország, Anglia, Esztorország, Finnország, Hollandia, Olaszország, Lettorság, Ausztria, Svédország, Csehszlovákia és Magyarország.

Alba-Iulián ül össze az Aviva-Barisszia 11-ik konferenciája

A Hitachduth Aviva Barisszia központi vezetősége elhatározta, hogy április 28-ára Alba-Iuliára hívja össze a szervezet ezévi konferenciáját. Ez lesz az A. B. 11-ik Jom Habichduthja.

Az Alba-Iulián Aviva-Barisszia nagy előkészületeket tesz a konferencia megrendezésére és előreláthatólag nagy számban fognak részt venni a konferencián a különböző helyiségek csoportjainak delegátusai. A Jom Habichduthi nemcsak az avivák és barissziaiak, hanem a Haboné ifjúsági nevelőmozgalom és a szervezet aktív soraiból ki-nőtt zakének összejövetele is.

Az Alba-Iulián konferencián az erdélyi cionizmus vezetőfényei is képviseltetni fogják magukat, ezenkívül a palesztinai Hish-taduth Haodvim és a Kibbuc Hameuchad is egy-egy delegátussal fogja képviseltetni magát.

KÖZGAZDASÁG

Miért esett vissza kétezer vagonról ötszáz vagonra Románia németországi tojaskivitele az utóbbi két évben

Csak száz vagon tojást exportált Erdély és Bánát 1934-ben

Bucuresti, április 4. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi években nagy lendülettel megindult tojaskivitel, amely 1930-ban és 1932-ben elérte az évi kétezer vagon, 1933-ban csökkenni kezdett. S az elmúlt évben már mindössze 864 vagonot tett ki. A visszaesés oka csakis a beviteli országok import korlátozásaihoz keresendő. A román tojás főpiaca Németország, ahol az egész felesleget is el lehetne helyezni. Az 1933 év elején Németországban uralomra került rezsim bevezette a földművelők támogatását. Ehhez képest 1933 március 6-án a tojás behozatali illetékét öt márkáról 30 márkára emelték, később tovább emelték az illetéket 70 márkára, ami már szinte tilalmi jellegű volt. 1933-ban Románia részére a kontingenst 700 vagonban állapították meg, amit 1934-ben 525 vagonra mérsékeltek.

Az exportőrök új piacok szerzésére irányuló kísérletei nem jártak eredménnyel, mert 1933-ban és 1934-ben az összes behozatalra szoruló országok kontingentáltak a tojás behozatalát. Európában ma a következő államok importálnak tojást: Anglia, Németország, Spanyolország, Svájc, Ausztria, Olaszország és Csehszlovákia. A német bevitelén kívül nagyobb mennyiséget csak Angliába és Csehszlovákiába vittek ki, 116, illetve 58 vagon. A Románia számára biztosított összes kontingensek végösszege 700 vagon alig haladja meg, ami nagyon kevés a kétezer vagon is meghaladó kiviteli felesleghez képest. A földművelésügyi minisztérium becslései szerint az évi tojás termelés három milliárd darabot tesz ki. Emellett a tojaskivitel sohasem haladta meg az egész termelés 10 százalékát.

Románia tojaskivitele az utóbbi évek folyamán a következőképpen alakult:

1929-ben kivittek 136 millió 513 ezer darab tojást, ebből Ausztriába 12 millió 201 ezret, Svájcba 1 millió 503 ezret, Németországba 169 millió 729 ezret, Olaszországba 75 ezret, Magyarországra 11 millió 124 ezret, más országokba 1 millió 380 ezret. Az 1929-es tojásexport összértéke 553 millió 705 ezer lej volt.

1930-ban exportáltak 288 millió 452 ezer darabot, 628 millió 504 ezer lej értékben.

„A kereskedők Sibylla-könyve vagy a Vadul Comercial”

Weisz Zoltánnak, aki évtizedeken keresztül éltető lelke volt a satumarei kereskedő társulatnak, igen érdekes könyve jelenik meg a közeljövőben a kereskedelmi életből, amelyből kizárjuk az alábbi érdekes részületeket.

Egy ókori legenda szerint a görög versekbe szedett jóslatok „Sibylla-könyve” arról nevezetes, hogy az eladó, a vevő tagadó válaszára, mindig elégetett néhány könyvet és a maradványt annyit követelt, mint előzőleg az egészért.

A legújabb kor „Kereskedelmi Évkönyve” arról tesz majd bizonyoságot, hogy a romániai kereskedők elnyomatott nyújtották át a miniszternek sérelmes boltbérleti törvénye megváltoztatása iránt. A maecenásnak tették a javaslat, de sokalta s alkuba bocsájtakozott. A közben eltelt meddő idő alatt az elkeseredett kereskedők apránként tűzbe dobták a memorandumok nagy részét, de a megmaradt rész lanyegéért, a „Vadul Comercial”-ért, ugyanazon árat kérnek, mint az eredeti módosító törvénytervezetért.

Es méltán! Ha egy öreg asszonynak sikerült az utolsó „Sibylla-könyve”-ért a zsugori Tarquinius Superbustól teljes árat elérnie, akkor egy 127 főkegyeletes Sfatuinak is meg kell kapnia a Vadul Comercialban azt az egész védelmet,

Az export a különböző országok szerint a következőképpen oszlott meg: Ausztria 13 millió 786 ezer, Svájc 1 millió 925 ezer, Németország 262 millió 174 ezer, Olaszország 173 ezer, Magyarország 9 millió 360 ezer, más országok 1 millió 34 ezer.

Az 1931-es export összmenyisége 220 millió 894 ezer darab volt 450 millió 939 ezer lej értékben. Ebből Ausztriába 8 millió 795 ezret, Svájcba 1 millió 525 ezret, Németországba 109 millió 275 ezret, Olaszországba 1 millió 220 ezret és Magyarországra 79 ezret vittek ki.

1932-ben 269 millió 168 ezer tojás ment külföldre 356 millió 98 ezer lej értékben. Országok szerint 230 ezer darab Ausztriába, 3 millió 675 ezer Svájcba, 3 millió 200 ezer Franciaországba, 260 millió 776 ezer Németországba, 4 millió 656 ezer Olaszországba, 77 ezer Magyarországra és 108 ezer más országokba.

1933-ban 138 millió 461 ezer tojást exportáltak 236 millió 285 ezer lej értékben. Ebből Angliába kivittek 13 millió 248 ezer darabot, Csehszlovákiába 10 millió 896 ezer darabot, Svájcba 1 millió 611 ezer darabot, Franciaországba 1 millió 855 ezret, Németországba 109 millió 8 ezret, Olaszországba 288 ezret, Magyarországra 1 millió 267 ezret, más országokba 258 ezret.

1934-ben 124 millió 428 ezer tojást exportáltak. Országok szerint 32 millió 89 ezer darabot Angliába, 409 ezer Ausztriába, 6 millió 595 ezret Csehszlovákiába, 1 millió 83 ezret Svájcba, 449 ezret Franciaországba, 78 millió 459 ezret Németországba, 3 millió 445 ezret Spanyolországba, 799 ezret Magyarországra és 418 ezret más országokba.

A fenti táblázatból kitűnik, hogy 1933-ig Németország majdnem egész kiviteli feleslegünket átvette. Ettől az évtől kezdve azonban a kontingentálási rendszer behozatala következtében a Németország felé irányuló kivitel 50 százalékkal esett.

A kivitelter. Beszarabiá és Moldova vezetnek. 1934-ben kivitt 864 vagon a következőleg oszlott meg: Beszarabiából 410 vagon, Moldovából 203 vagon, Bucovinából 81 vagon. Erdélyből 66 vagon, Dobruzsából 52 vagon, Bánáttól 42 vagon.

amely a hajléktalansággal fenyegetett kereskedő tagjainak boldogulását biztosítja. A Vadul Comercialt különböző módon már megtárgyalták és ezért annak csak egyik oldalát kívánom még röviden megvilágítani.

A Vadul Comercial szabadon meghatározva azt jelenti, hogy egy kereskedő évek hosszú során át személyes tevékenységével, üzletfelek összpontosításával, hirdetéseiével, szóbeli agitálásával és mindezeknek és mindenkor egy és ugyanazon hely kihangsúlyozásával bérlényének egy „külön” értéket kölcsönzött, abban a biztos tudatban, hogy ezen szellemi és anyagi befektetés üzletvitele alatt neki hasznot is hajtson. És ha a törvény a legszimplésszerű „árügy” elidegenítését dráki szigorral sújtja, kézenfekvő a Vadul Comercial jogossága is akkor, amíg a kereskedő, a fogyasztó lakbértörvény alapján, a ház tulajdonosa „befektetett tőkét” elüti és az új bérlővel a helyiség értéknövelését önmagának megfizettei.

A kereskedőnek jogtalan „kilakoltatása” szintúgy a hitelezőjét is súlyosan sérti, mert tagadhatatlan, hogy egy „állandó helyiség” bíró kereskedő megnitelezésénél ezen körülmény fontos szerepet játszik. Innen van, hogy a francia kereskedő, hitelezői beleegyezés nélkül, nem válhatik meg helyiségétől. A francia törvényhozás volt tehát az első, amelyik a kereskedőnek „az eszmei, a testetlen jogait”, a hitelező részére is, védelembe vette.

Az itt mondottakat egy nevezőre hozva, a lakbértörvény tételes hibája nyilvánvaló, amikor a miniszter szabadá tette az üzlet-

helyiségeket anélkül, hogy

a bérlők és hitelezők egybevágo legem-beribb jogát, a Vadul Comercialt, mint jogalapot, beiktatta volna.

A törvényesítől ezt a súlyos mulasztást mentette eddig a háztulajdonosok jóhiszeműségébe vetett reményével, m aazonban be kell látnia, hogy a bolti helyiséges háztulajdonosok egyrésze nemcsak élt, de vissza is élt törvényadta jogával.

A Sfatul Negustoresc bucaresti központja, vidéki szervezeteink bevonásával, az utóbbi hónapok alatt számtalan küldöttségrel támogatott a helyzet tarthatatlanságára és készpénzként fogadta a miniszteri „megnyugtató” válaszokat és ígéreteket. A tizenkettődik órában azonban, amikor a kész boltbértörvény tervezetét is „bementték”, ébredt a szomorú valóságára.

A történelemből tudjuk, hogy áthidalhatatlan akadályoknál a hadvezérek kardjukra csaptak és a gordiusi csomót átvágták. A Sfatul központi vezetősége is megoldhatja végszükségben ezt a kérdést akként, hogy a be nem váltott miniszteri ígérekkel szemben serpenyőbe veti országos szervezetének erejét. És ha meglevesztett vezetőink megesküdtek Bucarestben, ugy mi is fogadalmat teszünk, hogy rendületlenül kitartunk igazunk mellett mindaddig, ameddig az utolsó „Sibylla-könyv”-vel, a „Vadul Comercial”-lal, polgári jogainkat meg nem váltottuk.

EXPORT-IMPORT

A lengyel kormány a fizetési egyezmény létrejöttének hiánya miatt betiltotta a Románia felé irányuló árukvitelt.

A Románia és Oroszország közti kereskedelmi kapcsolat felvételével, a Magyarország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Ausztria és Németország részére rendelt orosz áruszállítmányokat Románian át fogják irányítani. Az átrakókiötő Braila lesz, ahol orosz kereskedelmi ügynökséget is állítanak fel és ez fogja a tranzitot irányítani.

Reginald Hoare, Anglia bucaresti követe ma Manolescu-Strunga ipar és kereskedelmi miniszternek átnyújtotta kormányának tiltakozását az angol bevonatal szüneteltetése miatt. A Tempo szerint az angol követ a tiltakozást tegnap a királyné is tudomására hozta, akinél kihallgatáson volt.

Miután az összes államokkal szemben megvizsgálták külkereskedelmi forgalmukat és annak mérleget, ismét megkezdtek az importengedélyek kibocsátását azokból az országokból, ahonnan eddig szünetelt a behozatal.

Ma délelőtt a fővárosba érkezett egy német birodalmi küldöttség, hogy fizetési egyezményről tárgyaljon. A küldöttség egyuttal román petróleumot is akar nagyobb tételekben vásárolni.

A magyar hivatalos körök megcafolják azt a hírt, hogy a kormány be akarja vezetni a külkereskedelmi monopóliumát.

A német kormány elrendelte a külfeleiekkel szemben fennálló magánkövetelések bejelentését. Határidő április 18.

Ma délelőtt Bratianu Dinu lakásán megbeszélést tartottak, amelyen Dumitrescu, a Banca Nationala kormányzója, Leon alminiszter, Mitica Constantinescu alminiszter, Stefanescu, a Banca Romaneasca elnökgazgatója vettek részt. Az értekezleten a szabad-devizák forgalmának problémáját tárgyalták.

A Sfatul Negustoresc önszegélyzőjének ülése. A Sfatul Negustoresc és a kebelében működő önszegélyző Egyesület választmányai tegnap este együttes ülést tartottak. Comsa Jonel szenátor elnöklet alatt. Az ülésen dr. Borbély István kamarai alelnök, választmányi tag bejelentette, hogy a kamara időközi bizottsága a most lezáruló költségvetési év feleslegéből az önszegélyző alap javára 20.000 lejt szavazott meg. Comsa elnök az önszegélyző nevében meleg köszönetet fejezte ki a Kamara vezetőségének az adományért. A választmány meglegedéssel állapította meg, hogy a jelenlegi vezetőség a Kamara helyzetét teljesen szánálta és fáradságot nem ismerő munkájának olyan eredménye lett, amely a több mint válságos helyzet után, ilyen rövid idő alatt költségvetési felesleget eredményezett. Jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg az adományért. Ez után az önszegélyző választmánya bizottságot küldött ki az alapszabályok módosításának előkészítésére. A Sfatul Negustoresc választmánya az idei rendes közgyűlést május 12-re tűzte ki. Azután a taxa advalorem kérdésével foglalkozott és megbizta Comsa Jonel szenátor, dr. Borbély István és Romanovici Grig. főtitkárból álló bizottságot, hogy a polgármesterrel tárgyaljanak ezen kérdés megnyugtató elintézése érdekében. A Választmány ülése több ügy letárgyalása után, a késő éjjeli órákban ért véget.

Az adó elengedése hónap

A pénzügyminis

Bucuresti, április 4. abból a célból, hogy a vidéki, elhatározta, hogy adóviszádségekről felvető vány megszavazásáig a sprobált jegyzőkönyv adójukat és illetékeiket tésétől számított 3 h tik, mentesülnek a jegyapított bírság fizetésé adók vagy illeték 10% bírság helyett. Azok, a zetik ki eltöltött ad tet, az adó összegének hogy fizessék a bírság esetén a külön fizetend vagy illetéken kívül ann egy éves kifizetés ese Mind e fizetések csak eszközölhetők, mert az di meg a kompenzációs kal való fizetést.

A miniszter könyvit azokon az adófizetőkne jegyzőkönyv szerint cs lettek kötelezve a vonat anélkül, hogy a bírság foglaltanak az államma tétből járó összeg. E

Fantasztik

Miért küld

Oradea, április 4. T törvényszék Grecu-dr szesz-per tárgyalását. között véleménye külön ra vonatkozólag, hogy kút Bartától, a vád ko sem, harmadik bírót v Dr. Kovács táblabíró elnöklet és az újbb lef pektorok és az állam Löbléék, másrésztől a tele miatt.

Először a védelem kéri elutasítani a B vonatkozó indítványt, befolyásolható — az alatt áll, tehát ha tes kü lesz, amelyet ne ságnak kierőszakolni, államügyvéd emelked

— A védelem elle sét, azzal indokolva íyásolható. Talán ép utasítását, mert — Hogy nem engedett akkor, amikor igazár hogy el nem pusztult amikor bizonyos ár Lekiüdték Corabiá szervezzen be — egy gával vitt azonban utasítás volt az ottar jához, hogy amennyi sék el Bartát, egy I együtt — mert sokat

Barta visszajött, dolgot és ennek kösz van. Ezután különféle v lé Lászlót, amelyekr szol, visszaszavazta

Majd Parlagraiur Barta megeskütése kuskant látszó mesék Bartát bizonyos egy bérelni, hogy Malo csalja ki a hegyre Maloianu azonban m elment a városból E elmondotta ezt az Bartának, amikor a ne mondjon el mind letnek belőle, ezért ság elé a mai napig A védelem siet az

Az adócsalásért elítélteknek elengedik büntetésüket, ha három hónapon belül fizetnek

A pénzügyminiszter újabb könnyítésekkel akarja inkasszálni a régi adókat

Bucuresti, április 4. A pénzügyminiszter abból a célból, hogy a multat mielőbb likvidálja, elhatározta, hogy mindazok, akik az adóviszályokról felvett és a vonatkozó törvény megszavazásáig a minisztérium által sprobált jegyzőkönyvekben megállapított adójukat és illetékeiket a törvény kihirdetésétől számított 3 hónapon belül kifizetik, mentesülnek a jegyzőkönyvvel megállapított bírság fizetésétől, csak a konstataált adók vagy illeték 10%-át fogják fizetni a bírság helyett. Azok, akik 6 hónapon belül fizetik ki eltolt adójukat vagy illetékeiket, az adó összegének 20 százalékát kell, hogy fizessek a bírság helyett. 9 havi fizetés esetén a külön fizetendő összeg az adón vagy illetéken kívül annak 30 százaléka, míg egy éves kifizetés esetében annak 50%-a. Mind e fizetések csak készpénzben lesznek eszközölhetők, mert az új törvény nem enged meg a kompenzációs uton vagy adóbonokkal való fizetést.

A miniszter könnyítéseket kíván nyújtani azoknál az adófizetőknél is, akik a felvett jegyzőkönyv szerint csak bírság fizetésére lettek kötelezve a vonatkozó törvény alapján, anélkül, hogy a bírság összegében benne foglaltatnák az államnak az adóból vagy illetékből járó összeg. Ezeknél, ha a törvény

kihirdetésétől számított 3 hónapon belül megfizetik a kivetett bírság 15 százalékát, a hátralevő bírságot elengedik, aki 6 hónapon belül a bírságnak 25 százalékát fizeti ki, szintén mentesítve lesz a további fizetés alól és épp így azok, akik 9 hónap alatt a kivetett bírság 40%-át vagy 1 év alatt annak 60 százalékát kiegyenlítik, a többit elengedik.

A vonatkozó rendelet 3. szakasza hangsúlyozza, hogy a fenti kedvezmények azokra vonatkoznak, akiknél a kihágási vagy adó-eltilkolási jegyzőkönyvet nem vették fel a törvény kihirdetéséig a korábbi kötelezettségekre vonatkozólag, valamint azokban az esetekben is, amikor a közigazgatási uton elintéztett ügyekben, amelyek miniszteri jóváhagyáshoz vannak kötve, amennyiben ezek a törvény kihirdetéséig nem lettek még végrehajtva.

Viszont kivételnek e rendelet kedvezményei alól mindazok, akik a vámtörvény, az alkoholmonopólium, vagy a fogyasztási illetékek elleni kihágásai miatt, továbbá Zacharin bevétele miatt sújtottak bírságokkal. Etnél a kategóriánál csak azok a parasztek részesülnek kedvezményekben, akik saját házi üstüjükben, saját szesztermékeiket desztillálták.

Fantasztikus rémmesék a Löblé-per tárgyalásán

Miért küldötték le Bartát Corabiába — munkavezetőnek?

Oradea, április 4. Tegnap folytatta a törvényszék Grecu—dr. Popovics tanácsa a szesz-per tárgyalását. Minthogy a tagok között véleménykülönbség merült fel arra vonatkozólag, hogy kivegyék-e az esküt Bartától, a vád koronatanújától, vagy sem, harmadik bírót vontak be a tanácsba. Dr. Kovács táblabíró vette át ezután az elnöklést és újból lefolytatták a szeszinspektörök és az államügyvédek egyrészlől, Löbléék, másrészlől a harcot Barta eskütele miatt.

Először a védelem nevében Löblé dr. kéri elutasítani a Barta megeskütésére vonatkozó indítványt. Megbizhatatlan és befolyásolható — az inspektörök befolyása alatt áll, tehát ha tesz esküt, az hamis eskü lesz, amelyet nem lehet célja a bíróságnak hierőszakolni. Ezután Kemminger államügyvéd emelkedik szólásra:

— A védelem elleni Barta megeskütését, azzal indokolva ezt, hogy Barta befolyásolható. Talán éppen ezért kéri az elutasítását, mert — nem befolyásolható? Hogy nem engedett a Löbléék szavának akkor, amikor igazán egy hajszálon mult, hogy el nem pusztult a szeszperben. Barta, amikor bizonyos érdekek úgy kívánták! Leküldötték Corabiába, hogy szeszgyárat szervezzen be — egy egyszerű szolga! Magával vitt azonban egy levelet, melyben utasítás volt az ottani szeszgyár igazgatójához, hogy amennyiben lehetséges, tüntessék el Bartát, egy Ince nevű munkással együtt — mert sokat tud.

Barta visszajött, amikor megneszelte a dolgot és ennek köszönheti most, hogy itt van.

Ezután különféle vádakkal illeti dr. Löblé Lászlót, amelyekre ez higgadtan válaszol, visszautasítva a felhozott vádakat.

Majd Parlagraiu inspektör beszél a Barta megeskütése érdekében. Fantasztikusnak látszó meséket mond el arról, hogy Bartát bizonyos egyének arra akarták felbérelni, hogy Maloianu szeszinspektort csalja ki a hegyre és tegye el láb alól. Maloianu azonban megneszelte a dolgot és elment a városból Bucurestibe, ahol neki elmondotta ezt az esetet. — Mondottam Bartának, amikor a vallomását tette, hogy ne mondjon el mindent, mert mesék szülnének belőle, ezért nem került ez a bíróság elé a mai napig.

A védelem siet azután kihasználni Parlagraiu meglehetősen súlyos nyilatkozatát.

— Az inspektör maga állítja beszédében, hogy „mondottam Bartának ne mondjon el mindent, mert mesék szülnének belőle.” Tehát az inspektör maga is bevallja, hogy utasításokat adott Bartának, hogy mit mondjon és miről hallgasson. De az is ki-tűnik, hogy a Barta vallomását maga az inspektör ur is mesének tartja, tehát hogyan lehet akkor követelni, hogy — meg-eskessék erre a mesére.

A bíróság ezután határozathozatalra vonul vissza és hosszabb tanácskozás után dr. Kovács táblabíró kihirdeti a döntést, amelyen kifejti, hogy neki, mint döntő joggal szavazó bírónak át kell tanulmányozni az ügyet, mert meg kell nézni, hogy a Barta vallomásának eleintmondó nyilatkozatoknak milyen értéke van, ezért április 6-ra halasztja a döntést.

— Kinos tapintatlanság Glasner főrabbi-val szemben a bucaresti Esplanade hotel halljában. Bucurestiből jelentik: Kinos incidens zajlott le a mai nap folyamán a bucaresti Akadémiai köruton levő Esplanade-szálloda előcsarnokában. Ez a hotel egyike az erdélyi zsidó utazóközönség által legjobban látogatott fővárosi szállodáknak. Majdnem kivétel nélkül itt szállottak meg, ha Bucurestibe látogattak, az összes erdélyi zsidó rabbi is. Mindez nem akadályozta meg a szálloda zsidó bérlőjét, Friedmann Jakabot, hogy ma egy kvalifikálatlan tapintatlanságra ragadtassa magát az egyik legnagyobb erdélyi zsidó hitközség vezetőjével Glasner Akibával szemben. A cluj főrabbi a hallban tartózkodott, amikor a szálloda egyik tisztviselője hozzálépett s megkérte, hogy vegye le a fejről a kalap alatt viselt kis bársonysapkát. A főrabbi szó nélkül elhagyta a szállodát s intézkedett, hogy a szobájában levő kézibőrdönt egy másik hotelbe szállítsák. A kinos tapintatlanságnak azonban több más vendég is föltunaja volt, akik magukból kikelve vonták felelősségre a hotel tisztviselőjét. Ez végül is beismerte, hogy a hotel bérlőjének, Friedmann Jakabnak az utasítása szerint járt el. Ezek után számos zsidó vendég elhagyta a szállodát.

E NŐ NAPONTA VARROGÉP MELLETT ÜL...

A legutóbbi időig alig öt-hat ezer lelt tudott megtakarítani és állandóan érezte az élet keserűségét. Egy nap azt olvasta az újságban, hogy egy kőmives milliomos lett, mert játszott az Állami Sorsjátékon; a varró nő félbe hagyta a munkát, 200 lelt adott egy negyed sorsjegyéért, azután további 200 lelkel megújította a többi osztályra és a 4. osztály huzásán, február 15-én EGY MILLIÓT NYERT a melléksorsjegy számával. Nem a tíz évi varrás, hanem a szerencsésébe vetett pillanatnyi hit tette boldoggá. Ne haladjon el közömbösen a sorsjegyárús előtt, aki Önnek sorsjegyet ajánl. Ne hanyagolja el sorsjegye megújítását. Aki nem nyer ma, nyer holnap. Minden hónap 15-én van huzás. Ne mulassa el az alkalmat, hogy néhány száz leivel néhány milliót nyerhessen.

Az Ön érdeke, hogy idejében vásároljon, vagy megújítsa sorsjegyét. Két nappal a huzás előtt, amely hétfőn, április 15-én lesz, a sorsjegyirodák zárva maradnak.

ÁLLAMI SORSJÁTEK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit Banca Dacia Union S. A.
Braşov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Ernest Ficovsz Banca Centrală
Cernăuți	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe	Fg. Mureş	Banca de Scont
Cluj	Banca Ilescu	Timișoara	Banca Timișoara

Két felkelő őrnagyot halálra ítél a szaloniki hadbíróság

Harmincöt vádlott felett ítélezett a hadbíróság

Szaloniki, április 4. (Rador). A hadbíróság ítéletet hirdetett a serei felkelés katonai vádlottjai felett. Harmincöt vádlottból 22-öt mondtak ki bűnösnek, akik közül Völanis és Galanachis őrnagyokat halálra, négy

vádlottat életfogytiglani fegyházra ítélték, a többi ítélet 20 évtől 6 hónapig szól. Az ítélték vagyonát elkobozták. Hétfőn újabb főtárgyalás kezdődik 36 vádlottal.

Egy cseh községben felgyújtották egy föld-birtokos tanyáját, mert nem volt hajlandó elbocsátani tót munkásait

Prága, április 4. Volachicsek községben falusiak tömege vonult egyik nagybirtokos háza elé s azt követelte, hogy bocsássák el az uradalomból a tót mezőgazdasági munkásokat s helyükbe községbeli cseheket alkalmazzanak. A tüntetőket, akik között sok volt az asszony, csendőrök szétkerget-

ték. Az éjszaka folyamán kigyulladt a föld-birtokos tanyája s gépek, más munkaeszközök és a még meglévő terménykészlet a tűzvészben megsemmisült. Bizonyosra veszik, hogy gyújtogatás történt. A nyomozás folyik.

Maga ellen vétkezik
aki nem ujtja meg sorsjegyét, vagy nem vesz sorsjegyet a második osztály huzása előtt

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

IRÓK ÉS IRÁSOK

Wojtitzky Gyula: Kötösök

Wojtitzky Gyula kollegánk új verses-kötete — nyolc évi hallgatás után — új arculatában mutatja a poétát. Az erő költője ezúttal a fájdalom és sokszor a kétségbeesés hurjait pendíti. Hogy miért adta könyvének a különös „Kötösök” címet, ő maga mondja el első versének kezdő strófájában: Nem vagyok más: csak felemás, mint a szó mondatok közt, (én szívek közt) úgy kötünk...

S egymagában: rossz falátam elkopog, egybe béna, süketnéma, sorsütött... De ha sorban a szív dobban és áthajol: kész a mondat, tengely forgat kereket: az értelem.

A bánat költői megnyilatkozásait csak az „Elvira meséskönyve” enyhíti. Három kedves vers, méltó a kivételes képességekkel áldott gyermekhez. Ady Endréné emlékező verseiben a vágy és áhítat szépséges ölelését olvassuk:

Mily büszke volnék, ha epigónod lennék, ha szárnyam lehetne a mennyek fellegéből.

Negyven poéma, negyven ellágyulás, sóhaj, remény, kevés vigasz. Napjaink letompult életritmusa. A költő következő kötete talán a felszabadult életet fogja harsogni. Talán megéri: talán megérjük. (sz.)

Dr. Jancsó Elemér:
Az erdélyi magyar líra
tizenöt éves

Attól számítva, hogy Erdély magyarsága kisebbségi helyzetbe került, irodalma is új utakra indult és témája, hangja, szelleme nagy változásokat élt át. Az irodalom-esztétikus és történetész számára hálás munkatérlet lett az új erdélyi magyar líra. Jancsó Elemér, Erdély egyik legszorgalmasabb és legelhivatottabb irodalom-ismérője az „Erdélyi magyar líra tizenöt éve” című munkájában apróbb korszakokra osztja ezt a tizenöt évet, megállapításait a kritikának kevés teret nyújt, de amit ebben a vonatkozásban mond, nagyon figyelemreméltó. Szerinte a megváltozott idők termelték ki Áprily Lajost, Reményik Sándort, Tompa Lászlót, Szombati Szabó Istvánt, Olosz Lajost, Walter Gyulát, Bartalis Jánost, Szentimrei Jenőt, Finta Zoltánt. Ezeket emelte ki főként, mint e kor reprezentánsait. Akik nem tartoznak az erdélyi sorsot panaszoló táborába, azokról csak nagyon mellékesen emlékezik meg. Innen van az, hogy a magyar líra zsidó költőket, mint Giszkalay Jánost, Barzilay Istvánt, Keleti Sándort, Salamon Ernő és Adler Hubert nevét, ha nem is mellőzték, de bizonyára azért hagyta ki, mert nem kívánta ezeket az Erdélyben ismert költőket besorolni abba a kategóriába, amelynek líráját analizálni kívánta. Ugy véljük, hogy mindazonáltal helyes lett volna, ha Jancsó Elemér akár külön fejezetben is, de ezeket a költőket nem utalta volna ama százak közé, akiket még csak sommásan sem kíván elintézni. Reméljük, hogy készülő nagy művében ezt a szempontot is figyelembe fogja venni. Egyébként a konzervatív, a modern, a szabadverselők, az új utakat keresők és a fiatal erdélyi lírikusok szerint tagolja könyvét, amely mindenképpen érdemes arra, hogy az ember elolvassa és képet alkosson magának az elmúlt tizenöt év magyar érzésvilágáról. (sz.)

Nagy Karola: Itt voltam... (A magyar Baskirceff Mária naplója és irodalmi hagyatéka. Benedek Marcell előszavával). A könyv legérdekesebb, legvonzóbb eseményei. A mai kort nem fejtette ki még senki így, mint ez a fiatalon, tragikusan elhunyt erdélyi írónő. Epaoha könyvkiadó Budapest. 312 oldal, illusztrációkkal, egészvászonban 108 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj.

Példálatlanul olcsó könyv-vásár Lepage-nál Cluj

Ady, Babits, Heitai, Ibsen, Karinty, Jack London, Maupassant, Móricz, R. Rolland, Zilahy, Zola, stb., stb. Gazdasági, technikai könyvek, a filozófia, művészettörténet, történelem, természettudomány, irodalomtörténet, stb. alapvető művei. Minden 5, 10, 20, 30, 33, 40 és 50 lejes árakban. LEPAGE-nál Cluj. — Menjen be LEPAGE-hoz, mert ilyen alkalom ritkán adódik. Kérjen ingyen jegyzéket.

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este változatlan sikerrel játsszák a Magyar Színházban Ábrahám Pál és Bónyi Adorján remek magyaros operettjét a Vikit, Solymosán Magdával a címszerepben

Falu rossza a macaui földész műkedvelők előadásában

Igen érdekes előadás lesz kedden, folyó hó 9-én a színházban. A macaui magyarság önszorgalmából olyan kulturfeladatra vállalkozott, amely becsületére válnék minden e fajta professzionista társulatnak is. Ezek az egyszerű falusi földész emberek betanulták Tóth Ede nagyszerű népszínművét, amelyet a magyar színházban fognak eljátszani jövő kedd este. Ami szép-

ség romantika eredetiség a Falu rosszában van az fokozottabban kel életre ezeken az egyszerű embereknek az előadásában, mert hiszen ki lehet élethűbb és eredetibb egy népszínműben, mint maga annak valódi szereplője. Ezt az előadást mérsékelt helyarákkal tartják meg és azt mindenkinek meg kell néznie.

H. Deveseri Anci egyellen táncestélye a Magyar Színházban hétfőn este

Aida — olasz vendég-szereplőkkel

Száz éve annak, hogy Vincenzo Bellini, az elmúlt század híres olasz zeneszerző gárdájának egyik igaztalanul elfelejtett tagja, meghalt. Az olasz kormány megkapó kegyelettel és odaadással igyekszik ebből az alkalomból Verdi egyik legkiválóbb előfutárának emlékét feleleveníteni. Az olasz operaszínházak szolistáiból együttesek alakultak, amelyek az állam költségén szerte utaztak a nagyvilágba, hogy autentikus előadásban elevenítsék fel Bellini műveit. Az egyik ensemble az elmúlt héten Bécsben és Budapesten vendégszerepelt; nagyszerű előadásukat a rádió is közvetítette. Clujra egy másik garnitúra került. A milánói Scala együttese nevét viseli az itt szereplő tagok társulatát, de az énekesek az ugyancsak elsőrangú névvel képviselő vidéki olasz operaházakból, főleg a nápolyi Sancarlio színházból kerültek ki.

Természetes dolog, hogy Clujra nem jutott el az olasz énekesek első garnitúrája. Az Aidát interpretáló együttes így is rendelkezett elegendő kvalitásokkal ahhoz, hogy ha nem is tudott elragadtatni, de ne is okozzon csalódást. Az ugyanis, amit nyújtottak, kifogástalanul jó volt. Az ensemble összes tagjai iskolapéldáját nyújtották az olasz iskola utóélettel énekművészetének és a módban, ahogyan szerepeiket énekeltek és alakították, benne vibrált Verdi csodálatos muzsikájának az a legapróbb nánszolgálat való átérzése, a keleti motívumokkal kevert forró olasz zene minden árnyalati szépségének érvényrejuttatása. Arturo Tamburini behízelgő, meleg, színes és a legfelsőbb regiszterekben is biztosan csengő tenorral énekelte végig a Radames nehéz partitúráját. A krónikus tenorista-válságban szenvedő cluji Operaház Radamesei után az ő szereplése valószínűleg üdülésszámba ment. Az etiopiai király szerepe nem nyújtott elég lehetőséget arra, hogy Mario Albaneze, ez a ma már külföldön is ismert baritonista hangjának tömörsége és szárnyalóereje maradéktalanul érvényesüljön. A címszerepben Vera Ame-

righi Rutili főnyes muzikalitásával és kifejező játékkal vonta magára a figyelmet. Színes szopránja azonban inkább koloraturszerepekre predesztinálta; a vibráló hang itt-ott megcsuszott s hogy ennek elejét vegye, túlzottan használta a falzettből fogott pianókat. Lucione Neroni basszista a főpap szerepében a társulat többi tagjától messze elmaradt. A legkiválóbb tagja az együttesnek kétségtelenül Cloé Elmo, egy egészen kivételes kvalitásokkal rendelkező mezoszoprán, akinek alakítása valóban tökéletes volt. Decens megjelenése, művészi tökélyre fejlesztett énektudása, megkapó színpadi játéka és sajátos, drámai színezetű hangja egyaránt a legjobb klasszist képviselték a szerda esti előadásban, amely egyébként is régen nem élvezett gyönyörűséget hozott a cluji zenekedvelők számára. Az Opera különös gondnal készült fel az előadásra: a kórus ebben az időben még nem szerepelt ennyi biztonsággal, a kiállítás, a balletkar maradéktalanul kielégítették az igényeket és mindezek tetejébe az olasz De Vecchi személyében olyan dirigens állt a pulpituson, aki erőskézettel fogta össze és a maximális teljesítményt hozta ki a zenekarból. A szereplőket és a dirigent egyaránt hosszantartó ünneplésben részesítette a teltház publikuma.

Pénteken este Bellini Norma című operáját mutatja be az olasz együttes. (k.)

Viki

— Bemutató a cluji Magyar Színházban —

Két sláger egymás után. „En és a kisöcsém” igazi sláger volt, nap-nap után zarándokolt hozzá a közönség, lázt okozott. A Viki nem fokozta ezt a lázt, de bizonyára meg fogja tartani: nem lesz hőstüledés. Szerdán este pótszékes házak mellett ment a darab, amelynek egyetlen szimpatikus momentumuma egy „uri” gesztus volt. Egy jölelki földbirtokos — Hadházy — a maga szakállára földet osztott öreg, érdemes cselédjei között. Emiatt régi haragosa — Kont — a megyegyűlésen akart lecsapni reá, ahol ha a földosztás nyilvánosságra kerül, a „rossz” példától remegő nagyurak kiközösí-

tik és tönkreteszik. A bosszu teljes lett volna. Ha...

Ha közben, az utolsó órákban, a vásott, de csupa lélek Hadházy Viki számára a színpadi sors nem küld jó alkalmat arra, hogy az ellenség fián meg ne bosszulja magát. Viki fiának öltözve párbajozik, megsebesül és ezzel neveltségessé, tehát lehet, lenné teheti a fiatal tartalékos huszártiszt és miniszteri fogalmazót.

Nem volt nehéz kitalálni már a verkedés, hogy ezek egymáséi lesznek. Nehézben derül ki, vajjon a földosztás valóban meg is történt.

Szentimentális énekes vigjáték a Viki. Sok alkalommal, hogy a jó színészek nagyon jól adhasanak lényükből.

Legtöbbit és legjobbat a két Tompa adta. Pufi részeges Zsiga bácsiján könnyezni kellett a nevetéstől. Tompa Béla szórakozott doktora játéka pedig a humor meghatódott. sága rázta az embereket. Emlékezetes alakítások voltak. Balázs Samu, aki Kontot játszotta, kemény volt, kifinomult gógós, de igaz, békebeli magyar „ur”. Vikit a primadonna, Solymosán Magda játszotta. Fűszerepében magával ragadta a közönséget, a második felvonás szentimentális részében megindítóan játszott, bakfisosan, kicsi indiszponáltságot bravurosan lektüvé. Partinere Kovács György minden jelenésében természetes, nobilis, illuziótelt volt. A társulat nagy személyzetéből sokat foglalkoztattott a darab, de csak az említettek jutottak jelentősebb szerephez. A többiek is, főleg Tóth Elek, Benes Ilona, D. Puskás Béla minden igyekezetükkel és képességükkel járultak hozzá az est sikeréhez. A példás rendezés Kádár Imre avatott munkája. (sz.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek 8½: Viki (3-adszor).
Szombat: Tanase vendégjátéka.
Vasárnap: Tanase vendégjátéka.
Hétfő 8½: Deveseri H. Anci mozgásművészeti iskolájának táncestélye. Rendes helyarákkal.)
Kedd 8½: Falu rossza. (Tóth Ede népszínműve a macaui Gazdakör ifjúsági műkedvelő gárdájának előadása a bogártelki cigánybanda közreműködésével. Mérsékelt helyárak. Eredeti népies táncok és rigmusok, leánykérés, stb.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, április 5: Norma. (Premier. V. Bellini zeneszerző halálának 100 éves évfordulója alkalmából. A milánói Scala nagy együttesének felleptével. Vera Amerighi Rutili, Cloé Elmo, Arturo Tamburini, Lucione Neroni szóelőneke. sekkel és Edmondo di Vecchi karnagy vezényletével.)
Szombat, április 6: Faust. (Iskolai matiné.)
Vasárnap, április 7: Vig özvegy. (Este.)
Hétfő, április 8: Tristan és Izolda.

APRÓ HIRDETESEK

Házasságokhoz biztos eredményt hozza a széleskörű összerögzítéssel rendelkező Mirea írda. Cluj, Calea Regale Ferdinand 118 szám.

Kiadó május 1-re 4 szobás komfortos lakás, 3 szoba konyha mellékhelyiségek, 1 szoba butorral vagy butor nélkül. Ugyanott irodai iratszéknyel, iróasztalok, vaskassza, írógép eladó. Calea Reg. Carol II. 36.

Palesztinába mennék cserifikáttal rendelkező chaluccal. Utiköltségét fizetem. Választ „Cion” jellegre a bucaresti kiadóba kérek. Casuta Postala 36.

Egy és két szoba konyhás lakások mellékhelyiségekkel kiadó. Megtekinthetők 3-5-ig Calea Traian 55-57.

Egy és kétszobás modern lakások május 1-re kiadó. Calea Traian 9, a házmasternél.

Kiadó két szoba konyha. Calea Traian 17/b. Értekezni 1-3-ig.

Házvezetőnk többéves gyakorlattal, jó bizonyítványokkal fűrészfűzémhez vagy hasonló nagyobbal vállalkozó ajánlkozik. Leveleket „Házvezetőnk” jellegre a kiadóba.

Jókarban levő gyermekbicilit keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kérek.

HIDETÉS AZ OZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

40 ÉV OTA

Dr. GRÜNWARD SANATORIUMA

Széleszeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általán árakon.
Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok.

Beteggyógyászati-diagnosztikai és diétás osztály.
Szabad orvosválasztás. — Kibúvárási osztály
napl 8 pengő.

Rádium-kezelés

Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15
Telefon J. 462-59.

HÍR

Tatarescu királyi testiből jelentik: Tata megnap kihallgatáson v nek folyó ügyekről tett

Antonescu pénz hadiküldetését kapott. Victor Antonescu pénz teuta Aeronautica érd jével tüntették ki. An jén Noel francia pl Moldvába repült, az ell

Törvényjavaslat szervezéséről. Bucures művelésügyi miniszter szített a szőlőtermelés

Uj vasutvonal ép határon. Bucurestiből közmunkaügyi bizottság — Carpinis vasutvonal és a peage-vonal jele via területén halad a lag román területre tárgyalták a főiskolai formjavaslatát és a B vonal villamosításáról

Mária királyné állításán. Bucurestiből rályné tegnap meglátó lon kiállítását. A ki miniszter fogadott a órákat töltött a nagy ben.

A jövő héten al blokk. Bucurestiből szerint a Valdához c és szenátorok a jövő parlamenti csoportjuk városba érkezik. A V tarciót fognak felolv a szenátusban az új jelentésére.

Dolgavégzetlenül gába a Skoda-cég vez tibi jelentik: Fiala, a gatója visszautazott E szerződést még nem i után kerül sor, amikor varta az új Skoda-szer elnök ugyanígy törvé kívánja a parlament céshez és ezzel a kom fedezni. A javaslat m tanács előtt fekszik.

Gyakran visszatér emésztés, vastagbélhú fájtás, légzési zavar, a tüdőgáz, szédülés és természetes „Ferenc” san megélelti a gy dését, az emésztést r ditja az embert a k tisztá fejet és nyugó

Palesztinát egy Jeruzsálemből jelentik hogy Abdullah trans ba utazik az angol „Maraz tel Shark” keltő cikket közöl a jának politikai háttér Abdullah Londonban kat a tárgyalásokat, ben kezdett meg Lo mányai Palesztina sülése ügyében. Anná ról, hogy Abdullah dánia egyesített t lap tudni véli, hogy napja csak ürügy és rólág politikai célj

Rövid hírek n getén olyan súlyos hogy eddig 54 ezer jórványok. — Jun Marsaillesben az rénylet bünperét. — intézet afrikai film amelynek székhelyé ki. — A Fekete ter nagy havazások va tik, hogy az ottani kommunista propag kétéves szabadságv 1-4 hónapig terj itétek. — Moszkva zussal attasé-akadé zethe való felvétel szükségés. — Amst állításra készülnek, den részéből kiköle brandt-festményeket rendőrségi szemle v rosz miniszterelnök

UJ KELET *Legújabb hírek*

Eden üreskézzel távozott Varsóból

Eden és Benes kölcsönösen megállapították, hogy Anglia és Csehszlovákia változatlanul ragaszkodik a népszövetségi politikához

Két óra hosszat tartott Eden és Benes eszmecsereje. Moszkvában elégedetlenek Eden varsói eredményeivel. Sir John Simon szerint Hitler kijelentette, hogy a német légi haderő száma már eléri Angliáét. Neurath nem tart új háborút!

Angliában nagy jelentőséget tulajdonítanak a népszövetségi tanács rendkívüli ülésének

Prága, április 4. Eden angol főpecsétőr tegnap délután befejezte tárgyalásait Varsóban, este vonatra ült és csütörtök reggel nyolc órakor gyorvonaton Prágába érkezett, ahol a pályaudvaron Benes fogadta és üdvözölte. Dél előtt tíz órakor már megkezdődött a két kormányfő között az eszmecsere a csehszlovák külügyminisztériumban. Délben bankettet rendeztek az angol államférfiu tiszteletére.

Csütörtök délután hivatalos jelentést adtak ki Eden angol főpecsétőr és Benes tanácskozásáról. Eszerint az eszmecsere két óra hosszat tartott. Eden és Benes kölcsönösen megállapították, hogy kormányaik célkitűzései az általános béke megővése érdekében teljesen megegyeznek és hogy mindkét kormány változatlanul ragaszkodik továbbra is a népszövetségi politikához.

Eden varsói tárgyalásainak negativuma viszont csak a tárgyalások befejezése után 24 órával bontakozik ki teljes egészében. A negatív eredményekkel végződött tárgyalásoknak legtisztábban a francia sajtó ad hangot, amely megállapítja, hogy Eden üreskézzel távozott Varsóból, mert a lengyel kormányfőriak nem engednek eddigi politikájuk irányvonalából.

Varsói hivatalos jelentések ezt az eredménytelenséget nyilatkozatokkal próbálják ellensúlyozni, amelyek megállapítják, hogy az Edennel folytatott tárgyalások során a lengyel miniszterek kénytelenek voltak eloszlatni bizonyos kétségeket Lengyelország megartását illetően az európai status-quo-kérdésében, különösen Memelre és Danzigra vonatkozólag. Egyébként lengyel körökben meg vannak győződve, hogy az, amit az európai egyensúlyra irányuló angol politikának neveznek, nem egyéb, mint eszköz az európai béke biztosítására és Anglia szükség esetén nem habozna, hogy ezt az egyensúlyt azoknak a hatalmaknak a javára döntse el, amelyeknek békekészsége felül nincsen kétségei. Általában lengyel kormánykörökben meg vannak elégedve az angol-lengyel eszmecsere lefolyásával.

A Reuter angol távirati iroda varsói átesetülései szerint Eden tanácskozásai a keleti-egyezmény terve körül sem voltak Varsóban teljesen eredménytelenek. Az angol főpecsétőrnek e kérdésben lengyel kormányjavaslatokat nyújtottak át tanulmányozás és kormány előtti ismertetés céljából.

Amilyen optimizmussal itélik meg lengyel kormánykörök az angol-lengyel eszmecsere eredményeit, éppoly elégedetlenek Eden varsói eszmecsereinek eredményeivel a szovjet irányadó politikai körök.

Élénken mutat rá a Varsóban felvetett problémák igazi lényegére az olasz sajtó tekintélyes organuma, a „Giornale d'Italia”. A lap Eden varsói látogatásával foglalkozva, rámutat arra, hogy különbség

van az angol és a francia álláspontok között, az általános európai biztonsági egyezmény megvalósítására irányuló törekvések terén. Anglia be akarja vonni, Franciaország ki akarja zárni Németországot az egyezményben való részvételből. A lap szerint Edent Moszkvában bizalmatlansággal fogadták. A látogatás csak arra volt jó, hogy világossá tegye előtte is azokat a nagy ellentéteket, amelyek a szovjet és Németország között fennállanak.

Anglia nem vállal kötelezettséget Kelet-Európában

Az angol kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen az Eden főpecsétőr moszkvai eszmecserejéről küldött jelentést ismertették.

Ezzel kapcsolatban beavatott angol politikai körökből a Rador arról értesül, hogy Anglia nem fog semmiféle kötelezettséget vállalni Kelet-Európában, de teljes mértékben fog támogatni minden kísérletet a kollektív biztonság megszervezésére.

Az alsóház tegnapi ülésén sir John Simon interpellációra adott válaszában közölte, hogy a berlini eszmecsere alkalmával kérdésére Hitler kijelentette, hogy a német légi haderő gépeinek létszáma már eléri Angliáét. A további kérdések elől kitért az angol külügyminiszter. Winston Churchill ezután azt követelte, hogy a törvényhozás tüzze nyomban napirendre a német légifegyverkezés ügyét. Ezt azonban

Macdonald ellenezte és az alsóház honortársa a miniszterelnök álláspontját.

Mussolini új béketerve

A stesai értekezlet összehívásának napja közeledik. Ezzel kapcsolatban angol hivatalos körök ama nézetüknek adnak kifejezést, hogy a stesai konferenciától nem várható tulságosan eredményes munka. Annál nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a népszövetségi tanács április 15-én kezdődő üléseinek.

A Daily Telegraph szerint Mussolini új béketerveit készítette, amelyet a stesai konferencia elé fog terjeszteni. Az az elgondolása, hogy előbb meg kell teremteni a bizalom légkörét s csak aztán kell gondolni a keleti egyezmény megvalósítására. A Morningpost szerint Stresa eredménytelensége esetén az angol kormány újra növelni készül légi haderejét.

Párizsi jelentés szerint Laval francia külügyminiszter április 10-én indul Stresába. Az angol delegáció viszont, élén sir John Simonnal és Edennel, a jövőhét elején utazik Stresába. Ezt megelőzőleg ma, pénteken, az angol kormány rendkívüli minisztertanácsot tart, amelyen Eden beszámol körútjának eredményeiről.

Titulescu párizsi akciója

A Rador párizsi jelentése szerint Titulescu román külügyminiszter az utóbbi napokban intenzív politikai akciót folytat francia vezető államférfiak körében. A

külügyminisztert számos államférfiu hívta meg. Hétfőn Cnastenet, a Le Temps igazgatója adott dezsónét tiszteletére, amelyen a lap szerkesztői vettek részt. Kedden Potemkin szovjetkövet vendége volt ebédre Titulescu, aki tegnap Herriotval ebédelt. A külügyminiszter a tegnapi nap folyamán fogadta Ossuski csehszlovák és Politis görög meghatalmazott minisztereket, Gamelin tábornok-vezérkari főnököt, Pietri tengerészeti minisztert és más előkelőségeket, ma pedig Laval vendége volt.

Az osztrák kormány a hadkötelezettség bevezetését kéri

Tegnap Bécsben minisztertanács volt, amely hivatalos közleményt tett közzé. A közlemény szerint Ausztria kérni fogja a nagyhatalmakat, engedjék meg részére a sorozás után való hadkötelezettség bevezetését. Beavatottak szerint az osztrák kormány a jelenleg 30 ezer főnyi hadseregét 60 ezer emberre akarja felemelni.

Neurath nem tart a háborútól

Berlini jelentés szerint Neurath báró birodalmi külügyminiszter megjelent a külföldi hírlapok összeállításán és rövid nyilatkozatot tett. Rámutatott arra, hogy rendkívül sok szó esik egy új háború lehetőségéről. Ő azt tartja, hogy amíg sokat beszélnek e témáról, addig szerencsére a világ messze van a háborútól.

Egyidejű jelentés szerint a Gazette del Popolo című olaszországi lapot kitiltották a birodalom területéről, mert azt az értesítést közölte, hogy a berlini eszmecsere a német kormányfőriak nyitvahagyták a maguk számára az összes ajtókat Litvániával, Oroszországgal és Ausztriával szembeni területi követeléseik felé, sőt Irországnak is olyan kísérleteket támogatnak, amelyek arra vannak hivatva, hogy kumélyítsék a szakadékat Anglia és Irorság között.

Tisztújítás a Cserbul vadásztársaságban. A Cserbul vadásztársaság, amely Cluj román és kisebbségi intellektuális elemeit békés harmóniában fogja össze, a napokban tartotta tisztújító közgyűlését, amelynek elnökvé egyhangulag Pulca Victort, a cluji rendőrség kvestorát választották meg. A kvestor, aki szenvedélyes vadász és egyike az ország legjobb céllovóinak, nagy buzgalommal fogott hozzá a társaság újjászervezéséhez. Új területeket szerzett a társaság számára és ami a mai türelmetlen atmoszférában különösképpen figyelemreméltó, súlyt helyez arra, hogy a társaságon belül a legteljesebb egyetértésben dolgozzanak a többségi és kisebbségi elemek. Munkájában dr. Dunca vármegyei prefektus, Silviu Dragomir egyetemi tanár, dr. Nicolae Birescu főügyész, Mazuchi kereskedelmi vezérfelügyelő és mások támogatják. Az egyesület alelnökei dr. Veress Ferenc és Mazuchi vezérfelügyelő, pénztárosa pedig Pop Simon. A kvestura főkönyvelője lett. A társaság szarvastenyészetet létesít a gyalui hegyekben és különös súlyt fog a fácskanyésztesre helyezni.

A Háztulajdonosok Szövetsége f. hó 7-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi közgyűlését a városháza dísztermében.

Értekezletre hívta össze a pénzügyminiszter a szeszgyárok képviselőit. Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszter mára összehívta az ország összes szeszgyárainak képviselőit. Az értekezlet célja a szeszmonopólium újjászervezése. Antonescu pénzügyminiszter április 15-én elutazik az országból, egyenesen Párizsba megy, nem pedig Prágába, ahogyan szó volt. Párizsból Londonba utazik a miniszter, aki egy hónapig lesz távol az országtól.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron E. Pop 18. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa plătite No. 224

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, negyed évre 600, egész évre 2000. Földre: Havonta 2, fél évre 12, egész évre 24. Defektes díjszabás sz. KELET az erdélyi és más vidékeken. Cikkjeink atányomításra megjelölésével e

Kacérkodás

Olvassa az

Olvassa az

A francia-német háborúban a nagy rokon gyermekei ebben a pillanatokban és lövészárkokban hátró ütöket állít nagyvárosokból idfutt csapatokat szállítanak tárokra.

Még messze vagyunk hadiállapottól, még mi civilizatorikus erőnek lara folyik a világto barbarizmusa: a német készülődések lassu m beledörögnek a készülő

Ki kell végre mondan egyben meggyőző igaz horogkereszt háborus ban a latin civilizáció, népek ellen irányulnak egységes tömeg, mint szerint még nincs érd ujjab világkatasztrófa tragikus szenvedője az jöhet számításba.

Ma már nyilvánvaló, utóállamok, de elsősor Románia legújoklása árú jeterosországgal s ezzel gezni hatalmas és örök cioroszággal is.

A francia diplomácia s ha nem tudta volna róla Hitler legújabb tet berlini eszmecsereün elha zióciók.

Erre tények tudatáb moszférában, mely a fr egyre veszteheresebben valvóvá kellene, hogy gens, tisztességes és h szemelőtt tartó román szélsőjobboldali mozga lenes és antiszemita g ban Románia legelemib tetik. Azok az elemek, nűban hitlerista jelsza kal operálnak, félreérth szág és Románia legiz met szoldateszka malru Söt arról is meg vagy ezeket a szélsőjobboldal tésben dolgozó hitlerista ják, akiknek természet Románia belső konzerv ják, hogy a lakosság elemelt, még felelőtlen eltántorítsák a szar sentáció otdakáról és a g nyes szakadékaiba tus

Azok, akik mialatt a térdét kopattaja el, hog orosz szövetséget meg leges, de mindenesetre álló német invázióval tegye: idehaza a num varosaiban halásznak,

Sajnos, a mi politikai csínyes lovdlítás és a önzése rovdagol elől, me lehetetlen volna megért melyben a kormány és lemény részéről Román rői részcsülnék.

Nem adnak újabb a konverziós

Bucuresti, április 5. T tolanu javaslatot nyuj a konverziós törvény megváltoztatását indítv körök szerint a konve teljes egészében alkalm a kormány nem járul vaslatához. Ma vagy egyik tagja ilyen érte tenni a parlamentben.